

Imog persberichten

juni - juli 2018

PROEFPROJECT UITGEBREID NAAR ALLE GEMEENTES

Voortaan álle plastic in blauwe pmd-zak

Imog-directeur Rik Soens. Foto Deleu

LEIESTREEK

Vanaf vandaag mag je in alle Imog-gemeentes álle plastic verpakkingen in de pmd-zak stoppen. «Op jaarbasis kunnen we op die manier 8 kilo plastic per inwoner uit de restafvalzak houden, en via recyclage een nieuw leven bezorgen.»

JOYCE MESDAG

Sinds maart 2016 hebben alle inwoners van Waregem geen blauwe pmd-zak meer, maar een paarse p+md-zak, waar ze naast het traditionele pmd-afval (plastic flessen en flacons, metalen verpakkingen en drankkartons, red.) ook alle andere plasticverpakkingen in mochten weggooiën. Daarnaast hebben ze ook een doorzichtige zak, waar ze zachte plastic zoals folies en plastic zakjes in mogen sorteren.

«Voor de start van het proefproject, telden we nog 140 kilogram restafval per inwoner per jaar. Sinds nu als recyclagebedrijf 37 miljoen euro per jaar vrij om die plastic stroom in te zamelen, te sorteren en te recyclen. Onder druk van onder andere Imog en OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

37 miljoen euro

Imog wilde met zulke positieve resultaten het proefproject graag uitbreiden naar de rest van de regio, maar dat kost geld. Fost Plus, een beheersorganisatie van de verpakkingenindustrie, maakt nu als recyclagebedrijf 37 miljoen euro per jaar vrij om die plastic stroom in te zamelen, te sorteren en te recyclen. Onder druk van onder andere Imog en OVAM, de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij.

«Maar ook omdat we het als onze maatschappelijke plicht zien om die inspanning te leveren», zegt Patrick Laevers van Fost Plus. «Het is een grote investering, uiteraard, maar uiteindelijk zal die investeringskost gedrukt worden door het geld

dat de sector wint door het plastic te hergebruiken.»

Vanaf vandaag wordt, als eerste regio in België, het proefproject met de paarse zak overal uitgerold. «Opgelet: het blijft de 'blauwe zak' die iedereen liggen heeft thuis», zegt Soens.

Eenvoudige boodschap

«Alleen mag je er voortaan véél meer in kwijt. Charcuteriepotjes, aardbeien- en frambozenpotjes, traiteurpotjes, botervlootjes... Alle harde plasticverpakkingen mag je voortaan in de blauwe zak stoppen. Een eenvoudige boodschap, die een sterk resultaat zal hebben. Als we de 8 kilogram per inwoner in Waregem doortrekken naar alle 233.000 inwoners in de IMOG-regio, schatten we dat er 1,9 miljoen kilogram plastic uit de restafvalzak wordt gehouden.

«Dat betekent een enorme hoeveelheid CO2 minder in de lucht, doordat minder afval wordt verbrand», zegt Jan Verheyen van OVAM.

«We streven ernaar om tegen 2021 ál het plastic in heel België uit de restafval te houden. Tegen januari 2019 willen we overal een tussenstap hebben ingevoerd. In deze regio zijn we dus eerst met die tussenstap.» Het gaat concreet om de IMOG-gemeentes Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Spiere-Helkijn, Waregem, Wielsbeke en Zwevegem. Menen, Wevelgem en Lendeledede werken met een andere intercommunale.

Extra vuilniszak vanaf midden augustus

Er mag eindelijk meer in je pmd-zak

REGIO

Vanaf morgen zondag mag er eindelijk meer afval in je blauwe pmd-zak. Over harde plastics, denk aan botervlootjes, hoef je dan niet meer te twijfelen. Zachte plastics horen vanaf midden augustus thuis in een nieuwe, doorzichtige zak.

KAREN VERHULST

Het testproject met de p+md-zak in Waregem is zo'n succes dat afvalintercommunale Imog het uitrolt naar de hele regio. Vanaf morgen zondag mogen harde plastics in de blauwe pmd-zak. Verpakkingen in zacht plastic verdwijnen vanaf de tweede helft van augustus in een bijkomende, transparante foliezak. "Als je aardbeien eet, mag het bakje daarvan vanaf nu in de pmd-zak", zegt Imog-voorzitter Rik Soens. "Het zakje waarin de

aardbeien zitten, mag dan weer in de nieuwe doorschijnende zak die in augustus wordt gelanceerd. Toch mag nog niet alle plastic in de nieuwe p+md-zakken. Plastic speelgoed en chipszakjes horen er bijvoorbeeld niet in thuis."

RIK SOENS

IMOG-VOORZITTER

"Als je aardbeien eet, mag het bakje daarvan vanaf nu in de pmd-zak"

Voor de consument verandert er voorlopig weinig. Je blauwe zakken mag je blijven gebruiken tot ze op zijn. Voor het nieuwe systeem komen er nieuwe paarse en doorzichtige zakken die in de reguliere verkooppunten en tegen de normale prijs

Vanaf zondag mag je meer in je blauwe pmd-zak steken. In augustus komt er een transparante foliezak bij.

van 0,15 euro per zak kan kopen. De blauwe p+md-zak wordt om de twee weken opgehaald, de transparante zak om de acht weken. Een uitgebreide informatiecampagne waarbij elke inwoner van de Imog-regio een brief krijgt, start volgende week. Er worden datumstickers gemaakt om op de ophaalkalenders te kleven en ook de recycle app wordt aangepast.

Acht kilogram minder afval

Imog beseft dat het voor ie-

dereen even wennen wordt. "Daarom starten we nu, aan het begin van de zomer. In september volgt een informatiecampagne, om iedereen nog eens te herinneren aan de nieuwe sorteerregels", zegt Imog-directeur Johan Bonnier. Wie een foutje maakt, hoeft niet meteen sancties te verwachten. Alleen wie het echt te bont maakt, wordt gestraft en zal zien dat zijn zak niet meegenomen wordt. "Als er eens iets klein verkeerd zit, zien we dat door de vingers. We

beseffen dat we veel vragen." Het nieuwe systeem moet maken dat er per persoon en per jaar acht kilogram restafval minder geproduceerd wordt. Het recyclagepercentage voor plastic moet stijgen van 41,2 naar 64 procent.

Imog onderhandelde hierover maandenlang met Fostplus en Ovam. Tegen 2021 moet er een nieuw systeem komen in heel Vlaanderen, daarom loopt dit Imog-project maar tot december 2020.

Bron: Het Nieuwsblad - 30 juni 2018

PMD-zak wordt P+ MD

© vrijdag 29 juni 2018 - 17:03

Vanaf volgende week lanceert afvalintercommunale IMOG een nieuwe PMD-zak, de P+MD-zak. Die zal ook blauw zijn van kleur, maar je kan er meer soorten plastic in kwijt. Het gaat over een proefproject, later zou heel Vlaanderen de nieuwe zak gebruiken.

Hardere plastics, zoals ze gebruiken voor de bakjes aardbeien of andere soorten fruit en groenten mogen er ook in. Voor zachtere plastics, zoals folies, komt er een afzonderlijke, doorzichtige zak. IMOG hoopt 25 acht kilo per persoon per jaar te kunnen recupereren die anders bij het restafval gaat. En dat kan een flinke besparing meebrengen.

"De restafvalzak kost zo'n anderhalve euro, de PMD-zak kost maar 15 cent. Als het plastic uit je restafval blijft, zal je het zeker voelen in je portemonnee."

— Directeur van IMOG Johan Bonnier

HARDE PLASTICS OOK IN PMD-ZAKKEN VAN IMOG

NIEUWS | 29/06/2018

Bron: Focus/WTV - 29 juni 2018

Bron: Radio2 - 29 juni 2018

Nu ook yoghurtpotjes en botervlootjes in de pmd-zak

VOORTAAN IN ELF GEMEENTEN

REGIO Gedaan met twijfelen of een yoghurtpotje, champignonbakje of schaalje waarin beleg lag al dan niet in de pmd-zak mag. Na Waregem, start Imog met een ruimere inzameling van plastic verpakingsafval in zijn elf gemeenten. "Per jaar zullen we zo acht kilo restafval minder per inwoner produceren", aldus Rik Soens.

DOOR AXEL VANDENHEEDE

De Intercommunale Maatschappij voor Openbare Gezondheid, kortweg Imog, heeft de sorteerrules aangepast voor zijn elf gemeenten. Dat zijn Anzegem, Avelgem, Deerlijk, Harelbeke, Kortrijk, Kuurne, Spiere-Helkijn, Waregem, Wielsbeke, Zwevegem en het Oost-Vlaamse Kruishoutem. "Sinds 2 juli mogen de inwoners in de pmd-zak ook harde plastic verpakkingen gooien", aldus Waregemnaar Rik Soens, voorzitter van Imog. "We nemen zo wat voorsprong: vanaf 1 januari 2019 zal Fost Plus (verzamelt en recycleert de huishoudelijke verpakkingen in België, red.) namelijk de gescheiden inzameling van plastic verpakkingen uitbreiden en vereenvoudigen."

"Belangrijk is ook dat we door deze actie het recyclagepercentage van plastic fors optrekken", pikt Patrick Laevers van Fost Plus in. "Nu al recycleren we 41 procent van al het plastic verpakingsafval, straks 64 procent. België is al Europees kampioen wat betreft de recyclage van plastics en die positie zullen we dus nog versterken." Wat Imog betreft: de pmd-zak zal overal worden vervangen door een p+md-zak. "Iedereen zal wel nog zijn oude pmd-zakken (de paarse in Waregem, de blauwe elders) kunnen opgebruiken", aldus directeur Johan Bonnier. De prijs blijft ook gelijk: 15 cent per zak of 3 euro voor een rol van 20. "Het enige verschil is dat je vanaf nu dus ook die harde plastic verpakkingen in de pmd-zak kunt gooien."

Wat niet in de p+md-zak mag zijn plastic speelgoed, plastic verpakkingen met een laagje alumi-

Voorzitter van Imog Rik Soens en Mark Callens. (Foto DJW)

umfolie (bijvoorbeeld een lege chipszak) en schaaljes van beleg of fruit die deels uit isomero bestaan. "De ophalers zullen daar nauwgezet op toezien", aldus nog Johan Bonnier.

De transparante zak voor folies en zachte plastics zoals verpakkingen en draagzakjes blijft bestaan en

wordt vanaf half augustus in de andere partnergemeenten in gebruik genomen. In de afvalkrant van september zal een gratis foliezak zitten. "In die zak zal je winkelzakjes, folies, plastic zakjes van voedingswaren en dergelijke kunnen gooien. De foliezak wordt om de acht weken opgehaald."

Marc is overtuigde gebruiker

REGIO In Waregem liep al anderhalf jaar een proefproject met de pmd-zak waar ook harde plastics in kunnen. De paarse zak in Waregem wordt er nu weer een gewone blauwe.

Marc Callens uit de Tapuitstraat is alvast overtuigd van de verfijning van het systeem. Zelf is hij 'peter' van een glasbolcontainer en ziet hij erop toe dat daar enkel glas in wordt gedeponeerd. En dat niemand andere soorten afval naast de bol zet. Hij is een overtuigde fan van de verfijnde selectie van huishoudelijk afval. "Het vraagt toch maar een kleine moeite om de blauwe zak te gebruiken waarvoor hij dient. Ik heb tijdens de proefperiode in Waregem geen paarse zakken moeten gebruiken omdat ik nog genoeg blauwe op overschot had. Nu zijn het enkel nog deze laatste die je op het trottoir mag zetten. Door de vereenvoudigde manier van selecteren zal het voor iedereen duidelijker zijn wat er bestemd is voor de blauwe, de witte en de doorzichtige zak. Voordien was dat misschien een beetje minder het geval." (DJW)

Bron: Krant van West-Vlaanderen - 6 juli 2018

Operatie Proper verdeelt ruim 27.000 euro over 36 anti-zwerfvuilprojecten

HARELBEKE Imog spoorde in augustus vorig jaar scholen en verenigingen uit de regio aan om zoveel mogelijk zwerfvuil te voorkomen in en rond hun schoolgebouwen en clublokalen. Maar liefst 29 scholen en zeven verenigingen gingen daarop in, daarmee is Imog de beste leerling in de Operatie Proper-klas. Maandelijks werden de terreinen opgeruimd, het vuilnisbakkenplan werd onder de loep genomen en de leerlingen en leden maar ook leerkrachten, directie en begeleiders engageerden zich om boterhamdozen en drinkflessen te gebruiken in plaats van afvalvarianten. "Het meest succesvolle wapen tegen afval en slukstort is een bredere maatschappelijke beweging", klinkt het bij Imog. Organisaties die zich de voorbije maanden van hun properste kant lieten zien, kregen loon naar werken. In totaal mochten de Moolmakers in de Imog-regio 27.579 euro wegschenken. De beloning voor de scholen en clubs liep op tot maximaal 1.500 euro. De gemeente Zwevegem, met als koplopers de Vrije Centrumschool, Natuurpunt en het No Limit Team, haalde 7.689 euro binnen, Kortrijk haalde 6.303 euro binnen. Vooral het VTI en CLW Kortrijk gooiden hoge ogen. Ook volgend jaar gaat Operatie Proper verder: scholen en verenigingen die zich geroepen voelen onze regio samen proper te houden, kunnen zich inschrijven via www.moolmakers.be. (OV - foto LOO)

Bron: De Krant van West-Vlaanderen - 29 juni 2018

Recyclagepark dicht uit schrik voor ... virussen

BEVEREN-LEIE

Het containerpark in Beveren-Leie blijft zeker nog tot maandag dicht. Een softwareprobleem geraakt maar niet opgelost.

"We dachten dat het probleem in een weekje zou zijn opgelost, maar het blijft aanslepen", zegt waregems schepen van Milieu Peter Desmet (CD&V).

De software verbindt de weegbrug, de computer en het betalingssysteem en berekent dus hoeveel je als bezoeker moet betalen. "Een drietal jaar geleden meldde onze leverancier dat de diftarsorftware *obsolete* was. Dat wil zeggen dat het verouderd is en in de nabije toekomst niet meer ondersteund wordt en geen updates meer zal krijgen, waardoor het gevoelig kan

worden voor virussen", zegt Koen Delie, woordvoerder bij afvalintercommunale Imog, die de containerparken beheert.

"Na een bevraging en bezoeken bij andere intercommunales besloten we om de diftarsoftware voor de toepassing te laten ontwikkelen door ons jong team ICT-medewerkers. Hun systeem is klaar en wordt uitgerold op het recyclagepark van Beveren-Leie. Na het testdraaien deze zomer volgt een evaluatie en eventuele bijsturing om in het najaar uit te rollen naar de andere intergemeentelijke recyclageparken."

De gebruikers van het containerpark moeten volgens schepen Desmet geen schrik hebben. "Het park gaat snel weer open en dan is het voor een lange tijd want we zijn absoluut niet van plan om het ooit te sluiten." (kvo)

Bron: Het Nieuwsblad - 27 juni 2018

Operatie Proper komt er volgend schooljaar opnieuw

Operatie Proper zorgde het voorbij schooljaar voor het eerst voor een propere buurt. 212 scholen en verenigingen in 107 Vlaamse gemeenten zetten zich het voorbij jaar in om de terreinen en de buurt proper te houden. Elke school kan overigens rekenen op een beloning voor hun inspanningen. En ook volgend schooljaar zal er een Operatie Proper zijn.

Mooimakers is een Vlaamse organisatie tegen zwerfvuil en sluiktort. Met Operatie Proper willen ze zo veel mogelijk mensen betrekken bij de strijd tegen zwerfvuil en sluiktort. "De scholen en verenigingen zetten tijdens Operatie Proper dagelijks opruimacties op en leerlingen vormden zich om tot afvalpolitie. Of er werden moestuintjes aangelegd, kippen gehouden of er werd een

De scholen die meewerkten, sloten het schooljaar alvast af met een beloning. Foto: rf

afvalmuseum gebouwd", zegt Els Gommeren. Zij is de coördinator van Mooimakers. De organisatie was dan ook blij verrast door de inzet en creativiteit van de kinderen. Nu

krijgen de scholen ook een beloning voor hun geleverde inspanningen: elke school of vereniging kan intussen rekenen op 800 euro. "We hebben veel geleerd uit het eerste

jaar Operatie Proper. We hebben aanpassingen en verbeteringen doorgevoerd. Volgend jaar zullen we met nog meer zijn", besluit Gommeren. (eadp)

Logistiek en transport >

MAANDAG 18 JUNI 2018

Project “Urban Waste Collection” bij VIL uit de steigers

Het ophalen van bedrijfsafval in steden wordt alsmaar moeilijker door de beperkingen die lokale besturen aan bedrijfsvoertuigen opleggen. Om het ophalen van bedrijfsafval efficiënter te laten verlopen, zijn investeringen nodig in technologie en materieel. Maar hoe pakken bedrijven dit best aan en waarin moet men investeren? Het VIL-project “Urban Waste Collection” gaat, samen met vijf steden of intercommunales en zeven bedrijven, op zoek naar antwoorden op deze vragen.

Bedrijven genereren verschillende soorten afval en dit in aanzienlijke volumes. De inzameling en ophaling van bedrijfsafvalstoffen wordt uitgevoerd door gespecialiseerde afvalbedrijven. Deze partijen worden geconfronteerd met een wildgroei aan regels opgelegd door de stadsbesturen: tijdsvensters, lage emissiezones, toegangsverbod voor zwaar vrachtvervoer in het centrum, snelheidsbeperkingen, circulatieplannen, ... Steden nemen deze maatregelen elk vanuit hun eigen problematiek (bijvoorbeeld verminderen van fijn stof, voorkomen van schade aan historische gebouwen, mobiliteit, ...). Het inzamelen van afval wordt hierdoor steeds moeilijker.

Met het project “Urban Waste Collection” wil VIL de betrokkens stakeholders samen brengen om rendabele, praktisch haalbare en breed gedragen logistieke oplossingen uit te werken en te testen. De huidige afvalstromen en opgelegde beperkingen worden geanalyseerd en in kaart gebracht. Daarnaast komen best practices in het bedrijfsafvalstoffenbeheer aan bod. Samen met de deelnemende partners zal VIL oplossingsrichtingen definiëren, uitwerken en hun impact evalueren.

De uitgewerkte logistieke concepten zullen in alle Vlaamse steden uitrolbaar zijn. Op die manier wordt een gedegen onderbouw aangeleverd voor het investeringsbeleid van de logistieke operatoren.

Het VIL-project zal bijdragen tot de leefbaarheid van de steden (veiligheid, emissies, mobiliteit, ...) en ook perspectieven bieden voor een maximale valorisatie van stedelijke bedrijfsafvalstoffen.

Het project gaat van start in samenwerking met vijf steden/intercommunales en zeven bedrijven. Projectdeelnemers zijn BEBAT, INOVIM, IVBO, MCA Recycling, Mirom (Milieuzorg Roeselare en Menen), Recupel, Renewi, stad Genk, stad Mechelen, IMO i.o.v. stad Kortrijk, Suez en Vanheede Environmental Group. Het project geniet de steun van VLAIO, het Agentschap Innoveren en Ondernemen van de Vlaamse overheid.

"Op één dag 69 blikjes verzameld"

STAD KORTRIJK LANCEERT VUILNISBAKKENPLAN IN STRIJD TEGEN ZWERFVUIL EN SLUIKSTORT

KORTRIJK In Groot-Kortrijk staan er ruim 900 vuilnisbakjes, maar die worden niet overal even goed gebruikt. "Daarom stelden we een plan op en zullen we elke vuilnisbak monitoren", aldus schepen Bert Herrewyn. De Kortrijkse Mooimakers zijn tevreden over dit initiatief.

Op Kortrijks grondgebied zijn er 25 Mooimakers actief. Dat zijn mensen die vrijwillig zwerfvuil opruimen. In Kortrijk krijgen ze steun van Imog. "Wij voorzien logistieke steun zoals grijpers en afvalzakken", zegt directeur Johan Bonnier. "Ze krijgen ook een vergoeding van 90 euro per jaar." Mario Vandenberghe (60) en Magda Verschaeve (65) zijn twee Mooimakers. De eerste in de wijk Bachten de Route in Marke, de laatste in en rond het Astridpark. "Ik doe dat al zowat een jaar", al-

Magda Verschaeve, Bert Herrewyn, Mario Vandenberghe en Johan Bonnier samen met enkele stadsmedewerkers. (Foto AXV)

dus Mario. "In het begin haalde ik twee zakken per maand op, nu is dat één zak. Er is dus verbetering merkbaar." Magda is al iets langer bezig. "Al vijf jaar. Ik ben daarmee gestart omdat ik de situatie niet meer kon aanzien: telkens ik

thuis – ik woon in de Mosselbank – op mijn hometrainer reed en naar buiten keek, zag ik dat zwerfvuil liggen. Ik ben dan maar zelf alles beginnen op te ruimen." "In en rond het Astridpark is er geen verbetering merkbaar. Vori-

ge week heb ik tijdens mijn ronde 69 blikjes verzameld... Op sommige plaatsen zie ik mensen blikjes bier drinken en die daarna achter zich gooien." Schepenen van Leefmilieu Bert Herrewyn (SP.A) wil dat de vele vuil-

nisbakjes in Kortrijk beter worden gebruikt. "Zwerfvuil en sluikstort stoort twee op drie mensen. We hebben een vuilnisbakkenplan opgesteld. Daarbij werd elke vuilnisbak al een maand (van halfweg maart tot halfweg april, red.) gecontroleerd op vullingsgraad, uitzicht, of er gesluisstort werd..."

CAMERABEWAKING

"Positief is dat het merendeel van de zwerfvuilbakjes goed wordt gebruikt. Maar in andere werd huisvuil gevonden of er was sprake van sluikstort ernaast. Nu is een tweede meetperiode bezig. Eens we de resultaten hebben, kunnen we gerichte acties ondernemen." Aan vuilnisbakjes waarin er bijvoorbeeld huisvuil wordt gegooid, kan een sticker met de boodschap 'dit is een vuilnisbak, geen huisvuilbak' komen. "Indien er geen beterschap is, kunnen we camera-bewaking voorzien of het vuilnisbakje zelfs wegnemen", aldus nog Bert Herrewyn. "Zwerfvuilbakjes die amper gebruikt worden, zullen worden weggenomen of zullen beter zichtbaar worden gemaakt." (AXV)

Bron: De Krant van West-Vlaanderen - 29 juni 2018

Zwerfvuil teistert Astridpark, stad grijpt in

De betrokkenen in het park, met links naast de zwerfvuilbak 'Mooimaker' Magda Verschaeve en schepenen Bert Herrewyn. LPS

KORTRIJK

De stad en de afvalintercommunale Imog lieten van midden maart tot midden april het gebruik van de 900 zwerfvuilbakken in Kortrijk meten.

De resultaten vallen mee, maar in sommige vuilnisbakken wordt huisvuil gevonden, wat niet mag, en is er sprake van sluikstort in de omgeving. Een voorbeeld is het Astridpark. Wat beaamd wordt door 'Mooimaker' Magda Verschaeve (65), woonachtig in de aan het park palende Mosselbank.

Mooimakers zijn vrijwilligers die van Imog een jaarvergoeding van 90 euro krijgen om zwerfvuil te ruimen. Kortrijk heeft zo'n 25 Mooimakers. «Ik kom iedere week naar het park», zegt Magda. «Ik vind er vaak zakken vol afval in de bossen, soms zelfs met bokalen met bijvoorbeeld mayonaise of suikerboontjes in die nog niet eens over datum zijn. Ik kan er niet tegen als er vuiligheid ligt.» Het gebruik van de 900 zwerfvuilbakken wordt ook van midden juni tot midden juli gemeeten. Daarna volgen er gerichte acties. «Overvolle vuilnisbakken met huisvuil in en sluiks-

tort rond krijgen stickers met 'dit is een vuilnisbak, geen huisvuilbak', legt schepenen van Afvalbeleid Bert Herrewyn (sp.a) uit. «Bij verder misbruik wordt de vuilnisbak weggenomen. Bij overvolle vuilnisbakken zonder huisvuil in of sluikstort rond verhogen we de capaciteit of rijden we de frequentie van het ledigen op. De lege vuilnisbakken krijgen een opvallende kleur of worden in een looplijn gezet om ze zichtbaarder te maken. We maken ze ook proper. We nemen ze weg, indien ze daarna nog niet gebruikt worden.»

(LPS)

Bron: Het Laatste Nieuws- 21 juni 2018

'KORTRIJK KRAAKNET' NEEMT HEFT IN EIGEN HANDEN

«Dan ruimen we het zélf wel op»

KORTRIJK

Sommige Kortrijkzanen kunnen het zwerfvuil niet langer aanzien en nemen met 'Kortrijk Kraaknet' het heft in eigen handen. Elke maand ruimen ze een buurt op. Gisterenochtend zijn ze naar de Sint-Janswijk getrokken. Van blikjes en flesjes tot condooms en gebruikte pampers, de buit was aanzienlijk.

PETER LANSSSENS

De leden van Kortrijk Kraaknet ruimen voortaan elke derde zondag van de maand een buurt op. Gisterenochtend trokken ze voor het eerst eropuit. In de Sint-Janswijk verzamelden ruim vijftig vrijwilligers vele tientallen blikjes, flesjes, sigarettenpeuken, papiertjes en zelfs fietsonderdelen en condooms. Vooral op de site Vetex en in de Stasegemsestraat en Veldstraat was het erg. «Ik erger me mateloos aan zwerfvuil op stoepen en in berm», zegt Natacha Jaumain (38), initiatiefneemster van Kraaknet. «Niet dat Kortrijk erg vuil is, maar we willen de stad toch nog netter maken. En we hopen de mentaliteit van de mensen te veranderen. Begin bij jezelf door bijvoorbeeld afval mee naar huis te nemen of onderweg in een vuilnisbak te gooien. En als we in Kortrijk erin slagen om de handen in elkaar te

De vrijwilligers van Kortrijk Kraaknet bij het verzamelde zwerfvuil na de eerste, maandelijkse actie. Foto Henk Deleu

slaan, bereiken we meer.» Dat vindt ook gemeenteraadslid en handelaar Koen Byttebier (Open Vld). «Als iedereen alleen al de moeite doet om voor eigen huis zwerfvuil op te rapen, zou Kortrijk veel netter zijn.»

Hulp van buitenaf

Kortrijk Kraaknet krijgt zelfs hulp van buitenaf. Zo hielp Eveline De Witte (38) uit Lauwe mee, aangevuurd door haar dochter Dieuwke Opsommer (10), die les volgt in basisschool Het Open Groene in Marke. «Ik raap overal zwerfvuil op», vertelt Dieuwke. «Zo dook ik recent in onze eigen straat, de Oude Aalbeke-

straat in Lauwe, gewoon in de gracht om er lege blikjes uit te halen. Waarom ik dat doe? Omdat ik er gewoon niet tegen kan, tegen al die onnodige vervuiling. De natuur, de stad, het moet allemaal mooi blijven.»

Werk aan de winkel

Er zijn duizend straten in Kortrijk. Het initiatief Kraaknet wil de komende maanden en jaren een groot deel van die straten opruimen. De volgende buurten die de derde zondag van de maand volgen, zijn Overleie in augustus, 3 Hofsteden in september, deelgemeente Marke in oktober en de Lei-

eboorden tussen de Broeltorens en tennisclub Wikings in november. «Wie vuile plekjes kent, mag dat altijd aan ons laten weten», zegt Natacha Jaumain. Kortrijk Kraaknet zorgt voor materiaal om op te ruimen, Team Burgemeester van Vincent Van Quickenborne (Open Vld) regelt fluohesjes voor de vele vrijwilligers en de stad regelt een container om al het verzamelde afval in te gooien. Info staat op de Facebookpagina Kortrijk Kraaknet. Daar verschijnen ook regelmatig duurzame tips, zoals 'poets je tanden met de kraan dicht' of 'gebruik een broodtrommel in plaats van brood in een plastic zak'.

Bron: Het Laatste Nieuws- 16 juli 2018

Dienstverlening en bestuur Vrije tijd

Home / nieuws / Samen maken we onze stad mooi

Samen maken we onze stad mooi

Een gezellige stad is een propere en mooie stad. Daarom is de stedelijke dienst Nette Stad, onder begeleiding van Mooimakers en IMOG, begonnen met de opmaak van een vuilnisbakkenplan. Ruim 900 vuilnisbakjes op grondgebied Kortrijk worden gedurende vier maanden, gespreid over één jaar, gecontroleerd op vullingsgraad, aanwezigheid van sluikestort en de staat waarin ze verkeren (graffiti, wildplakken, beschadiging...). Met deze grootschalige monitoring wil Nette Stad ervoor zorgen dat de juiste vuilnisbak op de juiste plaats staat. De eerste controleperiode liep tussen midden maart en midden april 2018.

Uit deze eerste meting blijkt dat men de vuilnisbakjes overwegend correct gebruikt. Bij een aantal vuilnisbakken trof men echter huisvuil en sluikestort aan. Dit soort afval hoort niet thuis in een openbare vuilnisbak. De tweede monitoring vindt plaats van midden juni tot midden juli 2018. Na deze tweede meting zal Nette Stad een nog beter zicht hebben op het gebruik van de vuilnisbakjes. Ze kunnen dan overgaan tot gerichte acties zoals bijvoorbeeld de capaciteit van overvolle vuilnisbakken verhogen, of de vuilnisbakken zichtbaarder maken.

Ga naar de website van Mooimakers >

Gemeente en Imog starten campagne om zwerfvuil aan te pakken

'Mooimakers' en hun foto's houden Kruishoutem proper

KRUISSHOUTEM

"Net is fijn. Hou het rein." Met deze leuze roepen het gemeentebestuur, afvalintercommunale Imog en 'mooimakers-vrijwilligers' op om Kruishoutem proper te houden. De oproep past in een campagne tegen zwerfvuil en sluikstorten.

PAUL DARRAGAS

In de gemeente Kruishoutem engageren 32 zogenaamde 'mooimakers' zich om zelfs in weer en wind zwerfvuil te ruimen. Dat zijn vrijwilligers die elk een aantal straten en pleinen voor hun rekening nemen. Ze ruimen er minstens elf keer

per jaar het achtergelaten zwerfvuil. Met een communicatiecampagne tegen zwerfvuil en sluikstorten brengen het gemeentebestuur en de afvalintercommunale Imog de mooimakers nu ook in beeld. Met verschillende bormborden krijgen de mooimaker-vrijwilligers een gezicht.

"Samen met afvalintercommunale Imog en de mooimakers gaan we voor een nette gemeente", licht schepen van Leefmilieu Kristof Callens (CD&V) toe. "De straatvuilnisbakken worden aangepakt en we voeren actie op de belangrijkste hotspots van zwerfvuil en sluikstorten. Daarnaast rijden we de controles op zwerfvuil en sluikstort op en

Langs de invalswegen komen bormborden met daarop de foto van de vrijwilligers die de buurt proper houden.

KRISTOF CALLENS

SCHEPEN VAN LEEFMILIEU

"Met bormborden geven we een gezicht aan wie onze straten en pleinen proper houdt"

zetten we waar nodig camera's in. In deze geïntegreerde aanpak speelt ook participatie een

heel belangrijke rol. Op zeven invalswegen plaatsen we bormborden met daarop de foto van onze mooimaker-vrijwilligers. Met deze borden willen we niet alleen sensibiliseren, maar ook een gezicht geven aan wie de buurt proper houdt. Sommigen gaan wekelijks tot zelfs meerdere dagen per week aan de slag om zwerfvuil te ruimen. Dankzij hun inzet worden alle straten, pleinen en wegen in Kruishou-

tem proper gehouden. Kruishoutem is de enige gemeente in Vlaanderen die op die manier een gebied dekkende werking van vrijwilligers heeft. Imog ondersteunt de vrijwilligers met een kleine financiële vergoeding en met opruimmateriaal, zoals grijpers, vuilniszakken en handschoenen. We roepen op om het werk van de vrijwilligers te ondersteunen door zelf geen zwerfvuil en sluikstort achter te laten."

Bron: Het Nieuwsblad- 23 juni 2018

KRUISSHOUTEM

"Net is fijn. Hou het rein." Dat is de leuze die de Mooimakers-vrijwilligers van Kruishoutem willen meegeven. Zij zijn vanaf nu te zien op grote borden langs gewest- en invalswegen om een gezicht te geven aan wie vrijwillig meewerkt aan een nette omgeving.

Vrijwilligers in nieuwe campagne tegen zwerfvuil

Samen met afvalintercommunale Imog en de Mooimakers gaat het bestuur van Kruishoutem voor een nette gemeente. «De straatvuilnisbakken worden aangepakt en we voeren actie op de belangrijkste hotspots van zwerfvuil en sluikstort», zegt milieuschepen Kristof Callens (CD&V).

«Daarnaast rijden we de controles op zwerfvuil en sluikstort op en zetten we waar nodig camera's in. In deze geïntegreerde aanpak speelt ook participatie een heel belangrijke rol. Met deze zeven bormborden met Mooimakers-vrijwilligers willen we niet enkel sensibiliseren, maar ook een gezicht geven aan wie zich hiervoor dagelijks inzet.»

32 vrijwilligers

In Kruishoutem zijn 32 Mooimakers-vrijwilligers actief in weer en wind om zwerfvuil op te ruimen. Elke Mooimaker neemt een aantal straten, pleinen en wegen voor zijn rekening en ruimt minstens elf keer per jaar het achtergelaten zwerfvuil en sluikstort op. «Kruishoutem is de enige gemeente in Vlaanderen die hiermee een gebieddekkende werking van vrijwilligers heeft.» Imog ondersteunt de vrijwilligers met opruimmateriaal zoals grijpers, vuilzakken, handschoenen en een kleine financiële vergoeding. (TVR)

De vrijwilligers worden in de kijker gezet tijdens de nieuwe campagne. Foto Ronny De Coster

Bron: Het Laatste Nieuws- 23 juni 2018

"Het hele kringloopgebeuren wordt almaar belangrijker"

HARELBEEKSE COMPOSTMEESTERS BESTAAN 15 JAAR EN KRIJGEN ONTVANGST OP HET GEMEENTEHUIS

HARELBEKE Naar aanleiding van hun 15-jarig bestaan werden de Harelbeekse Compostmeesters, nu Kringloopkrachten, ontvangen op het stadhuis. "Het zijn onze ambassadeurs van de afvalvoorkoming", zegt schepen van Milieu Inge Bossuyt.

DOOR PETER VAN HERZEELE

Al in 1997 organiseerde Imog opleidingen voor 'compostmeesters', verzorgd door Vlaco, de overkoepelende Vlaamse compostorganisatie en ondersteund door Ovam. De interesse in 'het composteren' groeide en tegen 2001 waren er al 24 afgestudeerde compostmeesters. De werking Harelbeekse Compostmeesters ontstond in 2002 uit de stedelijke Mina-raad. In hun jaarverslag staat: 'de toename van economische en industriële activiteiten zorgt ervoor dat de menselijke 'footprint' steeds groter wordt'. Verder staat er 'dat de ecosystemen steeds zwaarder onder druk worden gezet en dat er een vermindering is van de niet-hernieuwbare grondstoffen. 44 procent van wat de Vlaming in de huisvuilzak gooit, is organisch materiaal, dit komt op 82 kg per persoon per jaar of 2,15 miljoen kg in Harelbeke'.

COMPOSTVATEN

Vandaar dat in 2002 de werking Harelbeekse Compostmeesters opgericht werd. Voorzitter werd

Naar aanleiding van hun 15-jarig bestaan werden de Harelbeekse Compostmeesters, nu Kringloopkrachten, ontvangen op het stadhuis. (Foto LOO)

Filip Filieux, secretaris Koen Delie en penningmeester Magda Vanneste.

De compostmeesters zijn een groep van vrijwilligers, die werken als een gestructureerde werkgroep met vergaderingen doorheen het hele jaar en een gediversifieerd aanbod aan activiteiten, betaald door de stad via de Mina-raad. Daarom zijn er ook heel wat compostmeesters op vandaag nog altijd lid van deze adviesraad. Er werd een eigen logo ontworpen om de compostwerking nog meer elan te geven. Met hun eigen outfit zijn ze herkenbaar in het straatbeeld of op hun activiteiten. De eerste jaren fungeerde Linda Van Nieuwenhuysse als contactpersoon met de Milieudienst. Dit werd in 2005 overgenomen door Anne-Sophie Kint. Sinds 2003 organiseert de werking allerlei acti-

viteiten: aanleg van de demoplaats, in de meimaand een infostand op de markt en aanwezigheid op Harelbeke Feestl. "Dat

**"Compostmeesters
doen veel meer dan
enkel composteren"**

INGE BOSSUYT
Schepen van Milieu

hun acties toen effect hadden, bewijzen de verkoopcijfers van de compostvaten. Er werden in 2003 door Imog 71 en door het stadsbestuur zelf 87 compostvaten verkocht. Dat bracht het totaal toen

op 2.046 compostvaten in Harelbeke of een op vijf Harelbeekse gezinnen beschikte over een compostvat", duidt de schepen.

HUISBEZOEK

In 2004 opende de Demoplaats Thuiscomposteren aan het containerpark in de Broelstraat. Deze plaats moest de Harelbeekenaar toelichting verschaffen en promotie voeren voor het thuiscomposteren. Met de verhuizing van het containerpark naar de site van Imog in 2008, nu Recyclagepark, verhuisde ook de demoplaats. "Bezoekers kunnen er steeds terecht met vragen rond composteren, snoeihout omtoveren in vlechtwerk, mulchmaaien, voedselverslies beperken, kippen, enzovoort. Het is veel meer dan enkel composteren. Vandaar dat onze compostmeesters sedert 2013 ook ef-

fectief kringloopkrachten worden genoemd", duidt Inge Bossuyt. Zij gaan ook op huisbezoek om mensen advies en tips te geven rond het thuiscomposteren, werken mee aan schoolprojecten, houden workshops en infosessies. De kringloopkrachten hebben ook het hart op de juiste plaats: ze werkten mee aan de 1.000 km Tegen Kanker, enkelen behoren tot de Mooimakers en ze zijn partner in het project Buurt- en Samentuinen De Goudberg. Het voorzitterschap werd begin dit jaar overgenomen door Koen Persyn en Johan Moreel. Anne-Sophie Kint staat verder in voor de verslagen en het financiële werk.

"Het accent ligt niet alleen meer op thuiscomposteren, maar meer en meer op het hele kringloopgebeuren, waarvan composteren een onderdeel geworden is."

De Vrije Wil

➤ **Naam** Eveline Courtens

➤ **Functie** Mooimaker

➤ **Locatie** Avelgem

➤ **Frequentie** eenmaal per maand

➤ **Wat ik doe...** Ik ben 'Mooimaker', ik zamel zwerfvuil in en draag zo bij aan een propere buurt. Dat doe ik in mijn gemeente Avelgem. Er zijn drie vaste straten die ik eenmaal, soms tweemaal per maand afwandelen om gedumpt of achteloos achtergelaten vuilnis weg te halen. Meestal neem ik dan de hond mee. Je komt altijd wat tegen, hoor. Wat ik vaak vind zijn blikjes van bier of frisdrank, lege verpakkingen van sigaretten of snoep, maar slukstoters laten ook grotere zaken achter, zoals hele zakken met afval. Van afvalintercommunale Imog krijg ik een grijper, handschoenen, een fluo vestje en vuilniszakken ter beschikking. Zijn de stukken afval te groot – laatst stootte ik tijdens een wandelronde nog op een partij houten planken –, dan geef ik Imog een seintje en komen ze die ophalen.

➤ **Vrijwillig omdat...** Vrienden die het ook doen, en een collega waarmee ik nog vrijwilligerswerk doe bij het Rode Kruis, wekten mijn interesse voor het 'Mooimaken'. Als je regelmatig gaat wandelen, word je trouwens vanzelf geconfronteerd met zwerfvuil. Het ligt echt overal. Door Mooimaker te zijn draag ik mijn steentje bij aan de strijd tegen zwerfvuil en help ik zorgen voor meer netheid. Ik hoop een voorbeeld te kunnen zijn voor anderen en mensen bewust te maken van het probleem.

➤ **Grootste voldoening...** Bijdragen tot een schonere buurt geeft op zich al veel voldoening. Maar de complimenten en leuke reacties van buren en passanten maken het helemaal af. Mensen appreciëren heel erg wat ik doe en tonen dat, dat is natuurlijk heel aangenaam.

➤ **Grootste uitdaging...** Het is jammer dat je op bepaalde plekken keer op keer hetzelfde soort afval moet tegenkomen – lege whiskyblikken bijvoorbeeld. Dat stuit wel wat tegen de borst. Daartegenover staat dan weer het gevoel dat je werk zinvol is en bijdraagt aan een beter leefmilieu. **PP**

Om mogelijke verbeteringen en alternatieven voor de huidige aanpak van het verpakingsafval te onderzoeken is eind 2016 een samenwerkingsverband opgericht dat de naam 'Recover' draagt. Recover pleit voor eenvoudige

Zelf beleid van verpakingsafval onderzoeken

en duidelijke sorteerregels, transparante cijfers, minder verpakkingen en betere recyclage.

Het samenwerkingsverband laat studiebureaus en universiteiten het huidige beleid van verpakingsafval onderzoeken. Om de paar maanden komen ze op de VVSG samen om naar de pas opgeleverde resultaten te luisteren.

Toen we met een aantal mensen binnen Interfaval tot de slotsom kwamen dat er weinig kennis, cijfers en exacte gegevens bestonden, hebben we allemaal een beetje geld in een pot gestopt om er onafhankelijk onderzoek naar te laten verrichten', zegt Kris Somers, directeur externe relaties van Limburg.net en al 25 jaar werkzaam in de afvalsector. 'We willen niet alleen op basis van emoties maar op basis van exacte cijfers beleid voeren. Deze stuurgroep dient geen commercieel belang, wel het algemene belang.' Omdat Jos Boeckx, algemeen directeur van Ivarrem, er liever geen dockjes om windt, noemt hij man en paard: 'Volgens Fost Plus zijn we wereldkampioen in het scheiden van afval, maar wij denken dat er nog winst te maken valt, als dat inzamelen met meer comfort gebeurt. Volgens ons begrijpt de gebruiker de afvalboodschap niet,

en we denken dat er meer recyclage mogelijk is. Uiteraard staat de verpakkingindustrie dan op de rem. Omdat we geen confrontatie willen, verzamelen we argumenten om het beter te doen.'

'Als het echt zo'n goed systeem is, waarom wordt het dan niet vaker in het buitenland gekopieerd?' vraagt Ann Desagher van IVVO, zeg maar de Westkust, zich af. 'Na twintig jaar prut-sorteerboodschappen vermindert die fractie in het restafval nog altijd niet.' Zij kiest voor volledige productie-tenverantwoordelijkheid, ook omdat ze pas nog een zwerfuilopruimactie heeft georganiseerd: 'Die opruimers zijn bogaan met het milieu, maar tijdens de actie zie je ze gefrustreerd geraken over de hoeveelheid verpakkingen in de bermen. We geven voor deze actie subsidie aan verenigingen die voor acht kilometer opruimen

We willen de echte afvalcijfers kennen en weten wat we als lokale besturen beter kunnen doen, zodat de recyclagequota stijgen.

Van links naar rechts:

- Recover telt 12 leden:
- IBOGEM
- IDIM
- ICEAN
- IMOG
- IVAGO
- IWAREM
- IVLA
- IVCO
- IVVO
- Limburg.Net
- MWA
- Stad Antwerpen

Op de foto (Van links naar rechts):

hoortijk engagement, iedereen hier aan tafel draagt naast het VVSG-lidgeld en dat van Interfaval ook bij aan de stuurgroep. Dat zegt veel over onze frustraties. We hopen zo een beter zicht te krijgen op wat de echte cijfers zijn en wat we als lokale besturen beter kunnen doen, zodat de recyclagequota stijgen. We willen inzicht in de processen die we niet begrijpen en waarvoor tot nu toe te weinig aandacht was bij de Vlaamse overheid en bij Fost Plus.' Niet als zijn collega's krijgt Luc De Rooms het zwerfuil niet onder controle: 'Nu wimpelen we het af op de belastingbetaler. En nu een stad meer outdoorfuncties krijgt en meer take-aways, wordt het almaar erger. Vanuit lokale besturen willen we het anders. We zullen het samen moeten doen.' Hij ziet een mogelijke oplossing in het openbreken van Fost Plus: 'Maak platformen van de producenten, de retailers en de lokale besturen waarbij ieder met kapitaal investeert en zeggenschap krijgt in de raad van bestuur. Hoe zit het nu met recycling? Met de evolutie van innovatieve producten? Door verschillende soorten plastic tegen elkaar te plakken kun je dat plastic nog minder recycleren, beweert de sector. Maar is dat ook zo? Door samen aan de tafel te zitten zouden we vanuit een platform een beter kader kunnen aanbieden aan de overheid. Zoals voor het al dan niet invoeren van het statiegeld.'

200 euro ontvangen. Dit jaar deden 160 verenigingen mee met gemiddeld tien deelnemers, dat is dus een enorme mobilisatie. Ann Desagher heeft de indruk dat het sluisstroom van meubelstukken vermindert. 'Nu komen er massaal veel blikjes en drankflessen in de bermen terecht, vooral langs de fietsroutes en bij de kno-zones. Blikjes bannen is een oplossing, automobilisten gooien blikjes het smet in de bermen.'

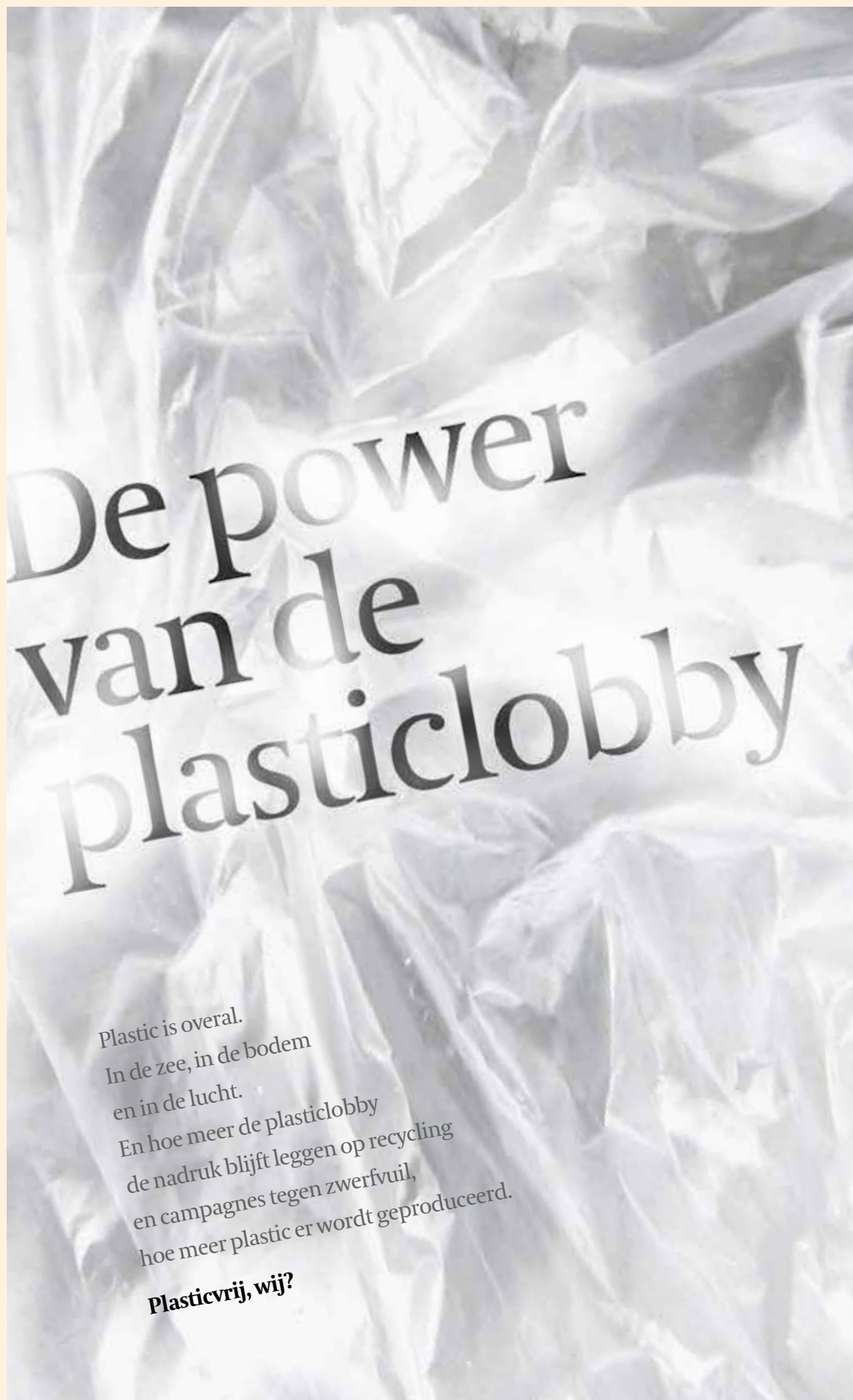
Wouter Meersman is directeur inzameling bij ICEAN en doet om twee redenen mee: 'We ondersteunen het initiatief om samen dieper in de materie van verpakingsafval te kijken en druk te zetten op de gescheiden inzameling om méér in te zamelen. Daarnaast vinden we het belangrijk dat we de inzameling van verpakkingen verder bestuderen. De discussie over het inzamelen van meer plastic is op alle niveaus bezig. Uit deze studies halen we achtergrondinformatie om er op ons eigen niveau mee aan de slag te gaan.'

'Zo willen we de precieze waarde kennen van elke afvalfractie. De recyclage van groenafval werkt, die van papier ook, maar we zien nog veel plastic, en zowel bij de sector als bij de burger ontbreekt de kennis. Je mag van een burger niet verwachten dat hij scheikundige is,' zegt Koen Delle, directeur externe zaken van Imog in Zuid-West-Vlaanderen.

Ook Luc De Rooms die in Antwerpen instaat voor innovatief afvalbeleid in de circulaire economie, vond de recyclagecijfers te onduidelijk: 'Daarom laten we mensen vanuit de lokale besturen zelf, als een kleine feitelijke vereniging, deze onderzoeken verrichten. Het is een be-

MARIE VAN BOUWEL IS REDACTEUR VAN Lokaal

Op 25 oktober presentatie tijdens de VVSG-afvaldag in Antwerpen

PIET DEPUYDT

Er is één soort, de homo sapiens, die buitengewoon heeft geprofiteerd van plastic. In 1950, toen de massaproductie ervan begon, werd de aarde bewoond door 2,5 miljard mensen. Vandaag staat de teller op 7,5 miljard. Plastic is volgens sommigen mee verantwoordelijk voor die ongekennd snelle bevolkingsgroei.

Politicoloog en kunsthistoricus Michiel Roscam Abbing (61) heeft niet veel nodig om de lezer bij zijn kraag te grijpen. In zijn onlangs verschenen boek 'Plastic Soup atlas van de wereld' schrijft hij hoe we straks leven op een overbevolkte planeet vol plastic, en dat is zowel een vloek als een zegen.

'De eigenschappen van plastic zijn zonder meer revolutionair', zegt de Nederlander, die als onderzoeker verbonden is aan de Plastic Soup Foundation, een organisatie die strijdt tegen de vervuiling door plastic afval. 'Het is licht van gewicht en buigzaam, sterk en waterdicht. En omdat plastic nauwelijks reageert met andere stoffen zijn de toepassingsmogelijkheden eindeloos.'

Dankzij plastic nam het aanbod van onbedorven voedsel overal toe. Plastic voorwerpen zijn gemakkelijk schoon te maken, waardoor de hygiëne verbeterde, mensen steeds ouder werden en de zuigelingen- en kindersterfte sterk afnam. En dankzij plastic zijn we ook in staat om naar een wereldbevolking te groeien van bijna 10 miljard in 2050.

Een vuilniswagen per minuut

Dat lijkt goed nieuws, maar het heeft een keerzijde. Elk jaar verdwijnt 8 miljoen ton plastic afval in onze oceanen, goed voor een vuilniswagen per minuut. De boosdoener is wegwerpplastic, zoals flessen, etensbakjes, rietjes of plastic bestek. 'Als er niets gebeurt, zijn dat in 2030 twee vuilniswagens per minuut en in 2050 zelfs vier, waardoor er qua gewicht meer plastic in de zee zal zijn dan vis.'

Dat plastic afval vergaat niet, maar valt wel uit elkaar, vooral onder invloed van zonlicht, zuurstof en golfslag. Het breekt uiteen in almaar kleinere stukjes, onzichtbaar voor het blote oog, en die microdelen zorgen ervoor dat de pot plastic soep waarin we zwemmen steeds groter wordt. Ook op het land is het een grote bron van vervuiling, want boeren ploegen zwerf-

Plastic is overal.
In de zee, in de bodem
en in de lucht.
En hoe meer de plasticlobby
de nadruk blijft leggen op recycling
en campagnes tegen zwerfvuil,
hoe meer plastic er wordt geproduceerd.
Plasticvrij, wij?

De power van de plasticlobby

Vervolg van pagina 15

afval onder de grond, het wordt vermalen en je krijgt het nooit meer uit de bodem.

'Plastic is er intussen overal', zegt Roscam Abbing. 'In zee, in de bodem en in de lucht.' We liggen aan een infuus van plastic. 'We krijgen het goedje op ons bord als we zeedieren als mosselen, garnalen of oesters eten. We telen gewassen op grond die met plastic is vervuild. Zelfs de lucht die we inademen, bevat plastic stof. Plastic deeltjes dringen diep door in ons lichaam.'

Statiegeld

De omvang en de hardnekkigheid van het probleem beginnen door te sijpelen. Overal groeit het besef dat het zo niet verder kan. Eind vorige maand besliste Europa dat plastic flessen tegen 2025 voor 90 procent moeten worden ingezameld, onder meer door statiegeld in te voeren. Producten zoals plastic wegwerptafelgerei, watentastafjes en ballonstokjes worden verboden. Voor andere plaatst Europa de producent voor zijn verantwoordelijkheid. Hij moet bijdragen voor het opruimen, vervoeren en verwerken van zwerfafval.

Wanneer die maatregelen er effectief komen, is onduidelijk. De Europese Commissie vraagt de medewetgevers - het Europees Parlement en de lidstaten - nog voor de Europese verkiezingen een akkoord over de tekst te sluiten. Dan krijgen de lidstaten twee jaar om de nieuwe regels om te zetten in wetten. Maar de lobby van de frisdrankfabrikanten, verpakkingen-bedrijven en supermarkten is groot.

Dat bleek al in juni 2015, toen Vlaams minister van Omgeving Joke Schauvliege (CD&V) liet nakijken of 25 cent statiegeld per blik of plastic drankverpakking haalbaar was. De ontwerpversie van dat plan moest tegen 3 september van dat jaar klaar zijn, waarna het besproken zou worden met belanghebbenden. Pas daarna zou de Vlaamse regering beslissen of het systeem er kwam.

De federatie van de voedingsindustrie Fevia, de handelsfederatie Comeos, de ondernemersorganisatie Unizo en de afvalinzamelingsorganisatie Fost Plus kantten zich tegen de invoering van statiegeld. 'Het is een duur systeem dat het zwerfafval niet oplost', luidde het in een gemeenschappelijke mededeling.

Eind 2015 gaf ook de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij OVAM een negatief advies over de onmiddellijke invoering van een statiegeldsysteem - een standpunt waar ze later van terugkwam. Schauvliege gooide het dan maar op een akkoordje met de plasticlobby. Dat werd begin 2016 ondertekend en bevatte afspraken over een hogere financiële bijdrage van de industrie en over de aanpak van het zwerfafval in Vlaanderen. 'Door die overeenkomst kocht Fost Plus impact op het beleid', zegt Christof Delatter, coördinator afvalbeleid bij de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSg). 'De Vlaamse overheid liet zo toe dat ze zich in grote mate laat beïnvloeden door de verpakkingsector.'

In ruil voor de belofte om voorlopig nog geen statiegeld op flesjes en blikjes in te voeren, investeerde de verpakkingindustrie jaarlijks 9,6 miljoen euro. Het geld zou gaan naar opruimacties, straatvuilbakken en beloningen voor gemeentes die GAS-boetes uitdelen aan overtreders.

Er werd een stuurorgaan opgericht dat voor de helft bestond uit vertegenwoordigers van de plastic- en verpakkingindustrie. De VVSg kreeg maar één zetel. 'Een ongelijke samenstelling', vindt Delatter. De aanpak van zwerfafval in Vlaanderen kost 155 miljoen euro per jaar, waarvan de gemeenten en lokale besturen het grootste deel op zich nemen. 'Eigenlijk hadden wij de zwaarste stem moeten hebben.'

155 miljoen

De aanpak van zwerfafval in Vlaanderen kost 155 miljoen euro per jaar, waarvan de gemeenten en lokale besturen het grootste deel op zich nemen.

Er was ook een resultaatsverbintenis. De ambitie werd uitgesproken om tegen 2022 de hoeveelheid zwerfafval met 20 procent te verminderen. Om die score te halen zou vooral op snelwegparkings, stopplaatsen van het openbaar vervoer en afvalverzamelingspunten worden gemikt, waar het zwerfafval met 65 procent moest dalen.

Dit jaar zou een eerste evaluatie volgen van die doelstellingen. 'Maar concrete criteria daarvoor ontbreken', zegt Delatter. 'Nochtans is dat essentieel om te bepalen of het beleid werkt en of extra inspanningen nodig zijn.' De VVSg vroeg daarover in 2016 duidelijkheid aan de minister, maar kreeg die niet. Delatter vermoedt dat de evaluatie wordt uitgevoerd door OVAM, maar hij heeft die zelf nog niet gezien.

Mooimakers

Fost Plus, de afvalbeheerder die werd opgericht door de industrie, klopt zich intussen op de borst met de campagne Mooimakers, die dankzij het akkoord werd gelanceerd. In een heftig opiniestuk met als titel 'De waanzin van de statiegeldlobby' wees Fost Plus op de 'brede maatschappelijke beweging' die de campagne op gang brengt. 'Niet statiegeld zal de zwerfafvalproblematiek oplossen. Wel een doorgedreven mentaliteits- en gedragsverandering van zwerfafvalveroorzakers via preventie, sensibilisering en handhaving.' Het Belgische model van selectief inza-

melen, sorteren en recycleren via de blauwe PMD-zak is volgens Fost Plus een koploper in Europa. 'We behalen daarmee een recyclagepercentage van 39 procent. Dat is meer dan de EU-richtlijn van 22,5 procent en de Belgische richtlijn van 30 procent.' De organisatie betreurt dan ook dat het goed werkende PMD-ophaalsysteem door de invoering van statiegeld wordt ondermijnd. 'Net op het moment dat steeds meer burgers zich achter de nieuwe lange-termijnaanpak van Mooimakers scharen.'

Een beproefde tactiek, zeggen critici. Toen de Amerikaanse staat Vermont in 1953 hervulbare flessen verplicht wou maken in plaats van wegwerpplastic en aluminium blikjes, ontstond de eerste door de verpakkingindustrie opgerichte anti-zwerfafvalbeweging in Amerika: 'Keep America Beautiful'. Het doel was de schuld voor het zwerfafval uitsluitend te leggen bij de burger, zodat de productie van wegwerpplastic ongehinderd kon groeien.

Geen verantwoordelijkheid

'Het komt inderdaad altijd weer op hetzelfde neer', zegt VVSg-stafmedewerker Delatter. 'De industrie vindt dat ze geen verantwoordelijkheid heeft. Zij is niet de boosdoener, het is de consument die plastic op straat gooit.' In de economie heet dat de winst maximaliseren door de kosten te externaliseren - lees: op de maatschappij af te schuiven.

Hoe meer de plastic- en verpakkingindustrie de nadruk legt op recycleren en op campagnes tegen zwerfafval, hoe meer plastic ze kan blijven produceren. Want door de verantwoordelijkheid bij de consument en de overheid te leggen - 'hou de straat schoon, steek alles in de blauwe zak' - vermijdt ze dat haar eigen business en verdienmodel onder druk komen.

Je hebt niet alleen Mooimakers in België. Bij onze bovenburen is er Nederland Schoon, bij de Britten Keep Britain Tidy, bij de Schotten Keep Scotland Beautiful, bij de Fransen Gestes Propres en in Zweden Hal Sverige Rent. Niet toevallig zijn al die platformen lid van een en dezelfde organisatie, de Brusselse vzw Clean Europe Network, die mee werd opgericht door Pack2Go Europe, een belangenvereniging van de verpakkingindustrie.

Officieel streeft Clean Europe Network - dat in 2016 circa 160.000 euro aan EU-fondsen kreeg, goed voor 60 procent van haar budget - naar een 'afvalvrij Europa' tegen 2030. De vzw ontkent een lobbyroer te zijn voor de verpakkingindustrie. 'We zijn een netwerk om kennis te delen over de aanpak van zwerfafval', zegt Steven Boussemaere van Fost Plus, de enige Belg die in het bestuur zit van de organisatie. 'Ik lees ook wel allerlei insinuaties dat we er zijn om strengere wetgeving rond plastic tegen te houden, maar daar gaat het helemaal niet om.'

Standpunten over het statiegeld zal Clean Europe Network ook niet innemen, zegt Boussemaere. 'We wisselen enkel best practices uit.' VVSg-medewerker Delatter nuanceert dat: 'Natuurlijk speelt de lobby mee.' Hij wijst erop dat meer dan de helft van de Vlaamse gemeentebesturen lid is van de Statiegeldalliantie, een Vlaams-Nederlands initiatief van de ngo Recycling Netwerk Benelux. 'Dat is een doorn in het oog van Fost Plus, dat zich daartegen hevig verzet en eerder gewonnen is voor een uitbreiding van de blauwe zak, zodat er nog meer soorten plastic in mogen.'

Minister Schauvliege is een voorstander van statiegeld. Ze is ervan overtuigd dat dat de inzameling en verwerking van blikjes en plastic flessen nog zal opkrikken. Daarnaast wil ze in haar afvalplan plastic broodjeszakjes verbieden, net als de dunne variant voor groenten en fruit. 'De

producent wordt 100 procent verantwoordelijk voor afval', klinkt het.

Maar vorige maand besloot de Vlaamse regering de beslissing over het statiegeld voor zich uit te schuiven. Het plan van CD&V-minister Schauvliege viel niet in goede aarde bij coalitiepartners Open VLD en N-VA. De liberalen vinden dat statiegeld het afvalprobleem niet ten gronde aanpakt en de Vlaams-nationalisten twijfelen aan de betaalbaarheid ervan. Het plan waarmee supermarkten, kleinhandelaars en voedingsindustrie zelf kwamen om de afvalberg te verkleinen, vonden ze dan weer niet ambitieus genoeg. Terug naar af dus.

Door de schuld voor het zwerfafval bij de consument te leggen, kon de productie van wegwerpplastic ongehinderd blijven groeien.

Wat er ook van zij, de aanpak van de industrie lijkt te werken. Van wettelijke restricties, statiegeld of belastingen om het plastic afval te beperken, is voornamelijk geen sprake. Onderzoeker Roscam Abbing heeft daar bedenkingen bij. 'Het is zinvol om met campagnes zoals Mooimakers voorlichting te geven als we zwerfafval willen tegengaan', zegt hij. 'Maar op zichzelf is dat nooit voldoende. Het effect wordt overschat.'

Veel belangrijker is volgens hem dat voorlichting gecombineerd wordt met andere methoden om vervuiling tegen te gaan. Statiegeld is een sprekend voorbeeld. 'Consumenten hebben een financiële prikkel nodig om geen zwerfafval te veroorzaken. Nu belanden veel plastic flessen in het milieu. Maar als consumenten geld terugkrijgen voor hun lege flesjes en blikjes, blijkt vrijwel iedereen ze in te leveren.'

Logistieke nachtmerrie

Toch verzetten frisdrankgiganten en supermarkten zich wereldwijd. Statiegeld doet de prijzen in de supermarkten stijgen, vrezende ze. Bovendien stevenen winkels af op een logistieke nachtmerrie als ze ook nog eens het gros van de verpakkingen moeten terugnemen. 'Kortetermijnwinsten en aandeelhoudersbelangen verhinderen zo een effectieve strijd tegen de plastic soep', zegt Roscam Abbing.

Wim Soetaert, bezieler van de Ghent Bio-Energy Valley en Vlaams pionier in groene chemie en biologisch afbreekbaar plastic, kent het verhaal maar al te goed. 'Er is een heel sterke lobby in de conventionele plasticsector. Die wil dat alles bij het oude blijft en dat de fabrieken op volle toeren blijven draaien. Maar we moeten daar doorheen', vindt hij. 'Elke verandering is moeilijk. Het is net zoals bij de auto-industrie. Ook daar was het verzet tegen de elektrische wagen aanvankelijk erg groot. Of kijk naar de sigarettenbranche, waar uitsluitend van het rookverbod op openbare plaatsen lang het enige streedoel was, maar uiteindelijk is dat verbod er toch gekomen. Ik maak me geen illusies. Verandering zal alleen komen als de overheid dit oplegt.'

ZWERFVUIL IS VOOR LOKALE
BESTUREN **EEN TOPPRIORITEIT**
WANT VEEL MENSEN ERGEREN ZICH
MATELOOS AAN DEZE ROMMEL IN HET
LANDSCHAP DAT BOVENDIEN NOG MEER
ROMMEL AANTREKT. DAAROM IS PLOGGING DE
NIEUWSTE TREND, MENSEN DIE JOGGEN EN TEGELIJK
HET VUIL VAN DE STRAAT PLUKKEN. TOCH GOOIEN
NOG ALTIJD MENSEN ACHELOOS HUN BLIKJE,
FLESJE OF ANDER AFVAL DOOR HET RAAM. **OM HUN**
GEDRAG TE VERANDEREN DOET MOOIMAKERS, EEN
SAMENWERKING TUSSEN OVAM EN DE VVSG, AAN
SENSIBILISERING, MAAR OOK AAN HANDHAVING,
VOORAL TIJDENS DE TWEDE HANDHAVINGSWEEK
VAN 17 TOT 23 SEPTEMBER.

Zwerfvuil is een lokale topprioriteit

Mensen laten overal zwerfvuil achter, al dan niet bewust. Wie een sigarettenpeuk of het klokhuis van een appel weggooit, staat hier meestal niet eens bij stil. Elke dag komt er zwerfvuil bij. Daarom vinden de schepenen **Katrien Vaes** (Vilvoorde), **Bram Degrieck** (De Panne) en **Dieter Van Besien** (Haacht) dat een groter probleem dan sluiktorten. Met de steun van Mooimakers doen ze er alles aan om het tij te keren.

Katrien Vaes (Open VLD) heeft als schepen in Vilvoorde openbare werken, wijkzorg en groen in haar beweegheidspakket.

Bram Degrieck (vroeger CD&V Plus, nu Het Plan-B) is schepen van toerisme, omgeving, stedenbouw, milieu, communicatie en informatica in De Panne. Dieter Van Besien (Groen) is in Haacht bevoegd voor sport, senioren, informatica en milieu. Vilvoorde, De Panne en Haacht laten zich sinds anderhalf jaar door Mooimakers begeleiden in hun strijd tegen zwerfvuil en sluiktorten, maar het thema staat al veel langer op hun agenda. 'De netheid van het openbaar domein is een beleidsprioriteit. We hebben onder meer een medewerker aangeworven die zich specifiek toelegt op de strijd tegen zwerfvuil,' zegt Dieter Van Besien. 'Sindsdien krijgen we minder klachten van inwoners. Maar eigenlijk is "gooi maar weg, wij komen het wel oprapen" niet de juiste boodschap. Daarom hebben we ons kandidaat gesteld voor het coachingproject van Mooimakers. We proberen het probleem van zwerfvuil en sluiktorten en de evolutie ervan te objectiveren. We hebben een straatavalbakkenplan en voeren metingen uit.'

Hoe belangrijk is openbare netheid voor Vilvoorde? En hoe groot is het probleem?

Katrien Vaes: 'Vilvoorde kampt met een pak grootstedelijke problemen, de properheid van het openbaar domein is er daar een van. We hebben een werkgroep "Proper Vilvoorde" met mensen van de reinigingsdienst, de milieudienst, de preventiedienst, de politie en de afvalintercommunale Incovo. Ze werken op de drie klassieke pijlers: preventie, reiniging en handhaving. We hebben 140 straatvrijwilligers ter beschikking die ieder een deeltje van het openbaar domein proper houden. Het thema leeft, maar het blijft moeilijk. Sommige inwoners trekken het zich zeer hard aan, maar anderen doen maar. Wat het probleem van zwerfvuil sterk heeft verminderd, is de heraanleg van het openbaar domein in het centrum van de stad. Als je vieze, versleten stoepen hebt, gooien mensen er sneller iets weg: het is toch al vuil.' **Dieter Van Besien:** 'Ook in Haacht hebben we zwerfvuilmeters en -peters die een straat of een stuk ervan proper houden. En elk jaar is er een grote zwerfvuillactie met scholen, jeugdbewegingen en verenigingen.'

Dieter Van Besien haalt in Haacht de afvalbakken weg, net zoals Katrien Vaes in Vilvoorde, maar Bram Degrieck zet er in De Panne veel meer bij omdat het een kustgemeente is.

Dieter Van Besien:
'Eigenlijk is "gooi maar weg,
wij komen het wel oprapen"
niet de juiste boodschap.'

STEFAN EN CIGRE

Bram Degrieck:

'In de risicozones sturen we regelmatig een brief naar alle inwoners. In niet omfloerste taal zeggen we dat zakjesdroppers asociaal zijn. Dat werkt.'

Is het probleem van zwerfval en sluiktortoren anders in een kustgemeente?

Bram Degrieck: 'Aan de kust zijn er ook specifieke problemen. In de zomer groeit De Panne van 11.000 inwoners naar 50.000. Die bezoekers willen we geen excuus geven om zwerfval achter te laten en dus hebben we overal afvalbakken geplaatst, want mensen nemen een vuile luer echt niet in de auto mee naar huis. Daarnaast zijn er in De Panne achttien tweede verblijven. De dag dat het afval wordt opgehaald, is er niet altijd iemand. Bij vertrek zetten de gebruikers hun afval voor de deur. Dat is een feest voor meeuwen en katten. Inwoners en bezoekers krijgen drie manieren om hun huishoudelijk afval af te leveren: de huisvuilzak, de diftarcontainer en de ondergrondse container. De huisvuilzak blijft bestaan, omdat mensen op kleine appartementen zeggen geen plaats te hebben voor een diftarcontainer. De huisvuilzak wordt wel duurder dan de container. Het zal ook verboden worden om de zakken nog 's avonds buiten te zetten. We zien dat steeds meer mensen overstappen op een container. We hadden gehoopt op 'vierhonderd gezinnen het eerste halve jaar, het werden er 1600. Intussen loopt de aanbesteding voor onze derde optie, ondergrondse afvalcontainers.'

Welk systeem heeft De Panne voor ogen?

Bram Degrieck: 'Het was een lange zoektocht naar het beste concept. We willen een systeem waarbij mensen per kilogram afval betalen. Voor bewoners kan dat via de lopende rekening bij de afvalintercommunale. Maar hoe doe je dat voor bezoekers? De oplossing is een prepaidkaart, die

bezoekers kunnen afwaarderen aan de container. Handelaars zullen de kaart verkopen en ook de verhuurkantoren werken mee. Als ze een appartement verhuren kunnen ze meteen ook zo'n kaart van vijf euro verkopen. Omdat toeristen op voorhand betalen, hebben ze er alle belang bij om hun afval naar de ondergrondse containers te brengen. We willen zes, zeven sorteerstraats inrichten voor papier, karton en restafval. In het centrum van de gemeente komen er daarnaast een dertig ondergrondse containers voor restafval, zodat bewoners en bezoekers hun afval in de onmiddellijke buurt kwijt kunnen.'

Zamelen Vilvoorde en Haacht afval ondergronds in?

Katrien Vaes: 'Bij de aanleg van de Vaartstraat hebben we een ondergrondse glascontainer geplaatst. Vroeger trok de glasbol daar elke dag sluiktortoren aan. Dat probleem is nu van de baan. Binnenkort gaan de glasbollen ook ondergronds op zes andere locaties waar vaak sluiktortoren voorkomt.'

Dieter Van Besien: 'Bij nieuwe appartementsgebouwen met vijftig tot zeventig wooneenheden denken we aan het inrichten van ondergrondse sorteerstraten voor alle fracties.'

Katrien Vaes: 'Dat doen wij ook bij nieuwe appartementsgebouwen en verkavelingen. Ze werken met een badgesysteem voor bewoners.'

De Panne plaatst extra afvalbakjes, Vilvoorde en Haacht doen net het omgekeerde. Hoe komt dat?

Dieter Van Besien: 'Het specifieke van de kust zijn de toeristen, die geen band hebben met de gemeente. Bij ons zijn het de eigen inwoners die hun huishoudelijk afval in of naast de afvalbakjes deponeren. Op de bakjes waar mensen regelmatig sluiktortoren, hebben we grote stickers aangebracht. Buurtbewoners vragen we om mee een oogje in het zeil te houden. Als het probleem niet vermindert, zullen we de bakjes gewoon wegnemen.'

Katrien Vaes: 'Wij doen hetzelfde. In een inventaris hebben we alle afvalbakjes genummerd. Alleen al het nummer schrijft sluiktortoren af, het is een signaal dat we hen in het oog houden.'

Bram Degrieck: 'We stonden voor de keuze: geen of veel afvalbakjes. We kozen ervoor tweehonderd nieuwe te plaatsen, semi-ondergronds, met een inhoud van 200 liter. Niemand heeft nog een excuus om vuilnis achter te laten op het openbaar domein. Maar ook wij hebben last van zakjesdroppers, inwoners die 's ochtends op hun sloffen hun huisvuil dumpen. In de risicozones sturen we regelmatig een brief naar alle inwoners. In niet omfloerste taal zeggen we dat zakjesdroppers asociaal zijn. Dat werkt. We willen niet dat inwoners de boosdoeners verlikken, maar we vragen wel dat ze hen aanspreken. En af en toe betrappen we iemand, die dan 350 euro boete moet betalen. Dat doet snel de ronde.'

Vraagt zwerfval een andere strategie dan sluiktortoren?

Dieter Van Besien: 'Zwerfval is een groter en moeilijker probleem. Mensen zijn er zich vaak niet van bewust dat ze zwerfval veroorzaken. Wie een sigarettenpeuk of het klokhuis van een appel weggooit, is zich meestal van geen kwaad bewust. En terwijl sluiktortoren doorgaans in het geniep gebeurt, laten mensen overal zwerfval achter.'

Katrien Vaes: 'Een bijkomende moeilijkheid is dat zwerfval geen prioriteit is voor de politie. En ik begrijp dat.'

Dieter Van Besien: 'Toch klinkt de roep om handhaving steeds luider.'

Katrien Vaes: 'We hebben enkele camera's aangekocht om vooral sluiktortoren te betrappen. Mensen vinden het een geweldige idee, maar ze verwachten er ook te veel van.'

Bram Degrieck: 'Investeren in het openbaar domein zijn zeer belangrijk. Ook communiceren is noodzakelijk. Maar het is al zeer moeilijk om de eigen bevolking te bereiken, laat staan de bezoekers.'

Dieter Van Besien: 'Ik denk dat preventieve maatregelen het effectiefst zijn: producenten moeten minder verpakkingen gebruiken en we moeten statiegeld invoeren op blikjes en petflessen.'

Bram Degrieck: 'De wetgever mag wat mij betreft meer initiatief nemen, ook tegenover de producenten. Wat de Europese Commissie onlangs voorstelde, regels om het plastic zwerfval in zee terug te dringen, is een sterk signaal. Ik ben ook voor statiegeld, dat zal een belangrijk stuk van het zwerfvalprobleem oplossen omdat je waarde geeft aan afval. We hebben nu zelf 25.000 herbruikbare bekken aangekocht. Het gebruik ervan, met een waarborgsysteem, zal verplicht zijn op elk evenement. Op ons grote muziekfestival op het strand is dat perfect verlopen.'

Katrien Vaes: 'Bijna alle partijen in de gemeenteraad hebben zich achter de invoering van het statiegeld geschaard.'

Dieter Van Besien: 'Dat signaal van de gemeenten is zeer belangrijk. Wij worden met het probleem zwerfval geconfronteerd, wij dragen er de gevolgen van.'

Bram Degrieck: 'De kosten voor De Panne zijn zeer groot. In de zomer zetten we elke dag twintig medewerkers in om het zwerfval op te ruimen.'

Katrien Vaes: 'Heeft De Panne veel last van zwerfval op het strand?'

Bram Degrieck: 'Tot twee, drie jaar geleden wel. Toen hebben we iedere honderd meter een semi-ondergronds afvalleilandje geplaatst. Sindsdien zijn de stranden veel properder. Maar je moet de containers wel elke avond leegmaken.'

SARA COESSENS

We hebben het vaak over generieke maatregelen tegen zwervuul. Moeten we niet meer productgericht werken?

Katrien Vaes: 'Elk Perron van ons nieuwe busstatioon heeft een peukentegel. Op die plek, waar rokers moeten wachten, is die maatregel zeer efficiënt.'

Dieter Van Besien: 'Het statiegeld is een goed voorbeeld van een productgerichte ingreep. Als we dat deel van het zwervuul kunnen voorkomen, hebben we ruimte om iets aan de andere fracties te doen, bijvoorbeeld aan de plastic zakken.'

Wat betekent Mooimakers voor uw beleid?

Katrien Vaes: 'Mooimakers zorgt voor verdieping en concentratie. We brengen de afvalbakjes in kaart, we nummeren ze, we vragen ons af of ze op de juiste plaats staan, we nemen er enkele weg om het effect ervan te zien. We kijken welke plaatsen zeer gevoelig zijn voor sluisstorten, welke karakteristieken die plekken hebben.'

Dieter Van Besien: 'Naast een sterke nadruk op het afvalbakkenplan zorgt Mooimakers ook voor allerlei promotiemateriaal dat we gebruiken op buurtfeesten, kermissen.'

Bram Degrieck: 'En er is financiële ondersteuning. Op zondagavond gooide iedereen zomaar zijn zakken met vuilnis in de verlichtingskokers van de ondergrondse parkeergarage. Soms lagen er meer dan honderd in. Nu zullen we boven op de kokers mooie banken plaatsen, een investering van 30.000 euro die we zonder de steun van Mooimakers misschien niet zouden doen. Ook belangrijk is de kennis die Mooimakers inbrengt. Voor het concept van ons ondergrondse afvalsysteem was die zeer belangrijk.'

Welke rol speelt de afvalintercommunale in het zwervuulverhaal?

Dieter Van Besien: 'Bij ons is die vrij beperkt. Eco-Werf coördineert de "operatie proper", een scho-

Katrien Vaes:
'We hebben enkele camera's
aangekocht om vooral sluis-
storters te betrappen. Mensen
vinden het een geweldig idee,
maar ze verwachten er ook
te veel van.'

lenactieplan met betrekking tot zwervuul. Maar ze is toch vooral bezig met afval ophalen en verwerken.'

Katrien Vaes: 'Bij Incovo is zwervuul wel een belangrijk thema. Wij hebben zoals gezegd 140 straatvrijwilligers. De intercommunale trekt eenzelfde project nu in de vier andere gemeenten van haar werkingsgebied. Incovo is ook de trekker van het project anonieme wegen, verbindingswegen waar veel zwervuul ligt. We zullen er drie verschillende communicatieborden testen en het effect ervan meten.'

Bram Degrieck: 'IVVO ondersteunt de grote zwervuulactie in het voorjaar, elke deelnemende vereniging krijgt 200 euro. Ook hun kennisinbreng is belangrijk.'

Hoe meet u het effect van de inspansingen op het vlak van zwervuul?

Dieter Van Besien: 'We kunnen zeker nog wat meer objectieve meetinstrumenten gebruiken.'

Bram Degrieck: 'De thetidsbarometer is een goed instrument maar de meting zou telkens door dezelfde persoon op dezelfde plaats en hetzelfde moment moeten gebeuren.'

Katrien Vaes: 'Als de reinigingsdienst net voorbij is gekomen op de plek waar gemeten wordt, geeft dat een vertekend beeld. Misschien is het toevallig net proper op een bepaalde plek.'

Bram Degrieck: 'Cijfers zijn niet zaligmakend, je kunt er vaak vele kanten mee uit.'

Katrien Vaes: 'Uiteindelijk is wat de inwoners zeggen over de netheid het allerbelangrijkste.'

SARA COESSENS IS PROJECTMEDEWERKER OPENBARE NETHED BIJ INTERAFVAL
PIET GOOPMAN IS STAFMEDEWERKER AFVALBEELD
BART VAN MEERKEKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

Een dag in het leven van een Mooimakers-coach

9.05 uur Op het kantoor van Mooimakers bij OVAM handel ik de lopende zaken af voor de vergadering van de banner voor Tongeren.

Op een foto van het reinigingspersoneel van de stad prijkt de zin *De Mooimakers van Tongeren houden het hier proper, jij toch ook?* Het idee van de banner werd opgepikt door Zwevegem. We promoten het nu in alle gecoachte gemeenten.

10.00 uur Start van de overlegvergadering van de Mooimakers-coaches. We bespreken de aanpassingen aan de quickscan, ons instrument om het zwervuulbeleid van een gemeente en de uitvoering ervan in kaart te brengen. Met de lijst van veertig vragen zoeken we uit wat de gemeente al doet in de vijf stappen van de beleidscyclus: visie, organisatie, uitvoering, monitoring en evaluatie. De quickscan evalueert ook de ondernomen activiteiten op elk van de vijf pijlers van een integrale zwervuulwerking: communicatie, infrastructuur, participatie, handhaving en omgeving. Die tool bestaat al een tijd, maar was aan een update toe, zeker nu we hem vaker gebruiken in de coachingstrategieën. De voorgestelde aanpassingen zijn prima, de aangepaste tool zal binnenkort klaar zijn. Er staan ook wat variatielijnes op de agenda, onder meer de vraag of de aankoop van elektrische bakfietsen mag worden gefinancierd met de toelagen van Mooimakers. We besluiten dat gemeenten in het kader van een traject gerust een fiets kunnen aankopen om een nieuwe manier van werken uit te testen.

12.10 uur Middagpauze in de kantine met OVAM-collega's van andere diensten.

12.40 uur Ik laat Koksijde weten dat er groen licht is voor de bakfiets. Aan Ginkelom bezorg ik het ontwerp voor de bordjes aan een verbodsweg waar alle dagen nieuw zwervuul ligt. Op de bordjes staan een vuilnisman, een pijl en

de afstand tot de vuilnisbak aan de hoek van de kapel.

13.30 uur Coachingafspraak in de gemeente Haacht. Samen met de ploegbaas van de technische dienst en de milieumambtenaar bezoek ik enkele hotspots. Op het parkeerterrein voor het voetbalplein liggen naast de textielcontainers en glasbollen wat hondenoep en twee zwarte afvalzakken, met de resten van een feestje. Hoogst uitzonderlijk, volgens de ploegbaas. Ik raad aan de voetbalclub te contacteren en ook de school aan de andere kant van het parkeerterrein. Albei kunnen ze intekenen op Operatie Proper en zich engageren om de parkinggebruikers te sensibiliseren. Ze kunnen ook regelmatig de parking opruimen en hierover communiceren. In ruil krijgen ze op het einde van het schooljaar een beloning van Mooimakers.

Onze volgende halte is het grote parkeerterrein in het centrum aan de supermarkt, de begraafplaats en een bouwwerf. Rond de zes glasbollen in het midden van het terrein is het vrij schoon. Maar aan de twee textielcontainers, achteraan, een beetje aan het zicht onttrokken, zijn er problemen. Geregeld ligt er sluisstort en in de struiken tegen de kerkhofmuur komt vaak zwervuul terecht. Nu liggen er veel bierblikjes. We spreken af op korte termijn een communicatieactie op deze plek te starten. De milieumambtenaar kijkt na of hij de textielcontainers kan laten verplaatsen, zodat er meer sociale controle is.

We bezoeken nog enkele locaties, vooral waar straatvuilnisbakken volgepropt worden. We spreken af om extra stickers op de vuilnisbakjes te plakken en tegelijk meer te controleren.

17.00 uur Thuis registreer ik de bevindingen en afspraken in het overzicht van de hotspots van Haacht. Morgen heb ik afspraken in Koksijde en De Panne, dus dat wordt vroeg opstaan. ■

SARA COESSENS IS PROJECTMEDEWERKER
OPENBARE NETHED BIJ INTERAFVAL

**DE MOOIMAKERS VAN
TONGEREN HOUDEN
HET HIER PROPER.**

Jij toch ook?

Annelies Desmet:
‘Telkens als
onze mensen
iemand iets in
een openbare
vuilnisbak zagen
stoppen, spraken
ze die persoon aan
met een bedankje
en een gadget.
Mensen vinden
het fijn dat goed
gedrag een duim
krijgt.’

Luc Wouters:
‘Streng optreden
is nodig, want wie
willens en wetens
een blikje uit de
auto gooit, moet
een straf krijgen.’

Flitsmarathon tegen

zwerfvuil en sluikstorten

Alle Vlaamse steden en gemeenten hebben te maken met zwerfvuil en sluikstorten, zonder uitzondering. Zwerfvuil en sluikstortbestrijding behoren tot de hoogste prioriteiten van het lokale bestuur. Maar de pijnpunten zijn in Tongeren, Lummen, Leuven en Oostende compleet verschillend, en dus ook de werkwijze tijdens de Handhavingsweek.

1 / TONGEREN MET DE ZACHTE HAND

Tongeren koos tijdens de Handhavingsweek expliciet voor een zachtere handhaving en het stimuleren van positief gedrag. ‘Gemeenschapswachten, politie, de preventiedienst en de tech-

Vorig jaar werden tijdens de Vlaamse Handhavingsweek 1600 GAS-boetes opgelegd, vooral na analyse van de inhoud van de sluikstorten. Toch mikt de Handhavingsweek niet uitsluitend op bestraffing. De sociale, economische en culturele context van een stad, dorp of wijk bepaalt voor een deel waar en hoe zwerfvuil ontstaat en hoe je de handhaving organiseert. Een landelijke gemeente kampt met andere netheidsproblemen dan een middelgrote of grote stad. Een stad aan de kust is heel anders dan een studentenstad, een groene gemeente of een kunsthistorische trekpleister.

nische dienst waren het er tijdens de voorbereiding al snel over eens dat we die week mensen eerder willen belonen dan bestraffen,’ zegt preventiemedewerker Annelies Desmet. ‘Hoe dan ook is het niet gemakkelijk om daders op heterdaad te betrappen, zeker niet voor geïnformeerde mensen zoals politie en gemeenschapswachten. Daarom bedachten we een positieve actie. Telkens als onze mensen iemand iets in een openbare vuilnisbak zagen stoppen, spraken ze die persoon aan met een bedankje en een gadget. Ze gaven hun een pen of een spinner, het hebbedingetje van dat moment. De reacties waren heel positief. Mensen vinden het fijn dat goed gedrag een duim krijgt.’ Als de medewerkers iemand iets op de grond zagen gooien, schreven ze niet meteen boetes uit. ‘Voor zulke zaken is een vriendelijke waarschuwing vaak effectiever. Vaak gebeurt het achtereis, dan moet je mensen vooral wijzen op hun nonchalance. Je moet ook altijd

Mooimakers, partner voor steden en gemeenten

Een van de instrumenten voor gemeentebesturen in de strijd tegen zwerfvuil en sluikstorten is de ondersteuning van Mooimakers, een samenwerkingsverband op Vlaams niveau tussen onder andere OVAM, Fost Plus en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VWSG).

Mooimakers onderzoekt de problematiek van zwerfvuil en sluikstorten, stimuleert kennisuitwisseling en ondersteunt op een proactieve manier iedereen die zich op dit terrein engageert. Bij het brede publiek is Mooimakers bekend van het motto ‘kleine daad, groot resultaat’ en de bijhorende zwerfvuilcampagnes langs straten en autowegen. Maar er is meer. Lokale besturen en intercommunales kunnen bij Mooimakers aanvragen indien voor coaching en subsidies bij het opzetten van zwerfvuilbestrijdingsprogramma's. Zo leren ze uit ervaringen van andere gemeenten, vermijden ze valkuilen en hindernissen en komen ze sneller tot resultaat. Mooimakers zet ook sensibiliseringscampagnes op in scholen en bij verenigingen (onder de naam Operatie Proper) en informeert en coacht bedrijven en hun medewerkers. Bovendien is er de vrijwilligerswerking Iedereen Mooimaker: gewone burgers die een handje helpen in hun wijk of straat en die daarvoor een zwerfvuilkit krijgen met een fluothesje, werkhandschoenen, vuilniszakken en een afvalrijper.

mooimakers.be

2 / LUMMEN MOTIVATIE BEHOUDEN

Lummen is een groene gemeente, een kwart van het grondgebied heeft een groene bestemming. ‘Daar zijn we fier op en we willen dat groen niet en proper houden,’ zegt burgemeester Luc Wouters. ‘Zwerfvuil en sluikstorten zijn al geruime tijd een aandachtspunt. Vroeger waren de glasbollen hoisposits, daarom hebben we ze afgeschaft en halen we het glas aan huis op.’

Deelname aan de Handhavingsweek 2017 was voor Lummen evident. Burgemeester Wouters: ‘Streng optreden is nodig, want wie wilens en wetens een blikje uit de auto gooit, moet een straf krijgen. Op heterdaad betrappen is moeilijk, maar we doen al jaren inspanningen om de pakkans te verhogen en dat begint vruchten af te werpen. We hebben de Handhavingsweek dan ook aangegrepen om die inspanningen onder de aandacht te brengen, onder meer met affiches waarop een sluikstort te zien is en het motto ‘Lummen ademt natuur: laten we dat zo houden’. De inwoners feliciteren ons daarvoor, wat goed is om de wijkagenten en de medewerkers van de groendienst en de reinigingsdienst gemotiveerd te houden. Alleen gecoördineerde actie op verschillende fronten kan de situatie verbeteren.’

Lummen schrijft gemiddeld vijf tot zes GAS-boetes per week uit voor netheidsinbreuken. De dader moet daarbovenop ook de opruimingskosten betalen. En de strijd tegen overtreders is recent nog opgevoerd met de aankoop van vijf verplaatsbare camera's. ‘We gebruiken die camera's zo efficiënt mogelijk in de vijf wijken van onze gemeente. Vaak plaatsen we ze op basis van meldingen van bewoners. De camera draait dan meestal 24 uur, de wijkagent bekijkt de beelden en identificeert de dader. Zeer tijdrend. Daarom noteren we op regelmatige tijdstippen waar er vuilnis ligt. Zo kunnen we aangeven welke fragmenten ze moeten bekijken. Dat bespaart de wijkagent veel frustraties en nutteloze inspanningen. Nog eens: met goede samenwerking kun je veel bereiken.’

3 / LEUVEN GERICHTE CONTROLES OP HUISVUILZAKKEN

De stad Leuven scoort goed als pro-pere stad, maar het kan nog beter. Toch is volgens Danny Stroobants van de dienst stadsreiniging de strijd tegen zwerfvuil nooit gestreden: ‘Al neemt het probleem niet meer toe, maar dat blijft alleen zo met voortdurend nieuwe acties. Daarom hebben we ook meegedaan aan de Handha-

LOES PEKKEN

DANIEL DEBRABANTS

Danny Stroobants: 'Het is altijd een evenwichtsoefening. De meeste mensen zijn van goede wil, dan volstaat sensibilisering. De hardnekkige overtreders kun je moeilijk overtuigen en moet je strenger aanpakken.'

Jonas Boeykens: 'We hebben maandelijks een vergadering met de burgemeester om de hotspots op te volgen. Dat is echt nodig, zeker in het hoogseizoen en met de vele bewoners van tweede verblijven.'

4 / OOSTENDE LAST VAN MEEUWEN

vingsweek 2017. Onze aandacht ging naar de huisvuilzakken die mensen op straat zetten. Vuilniszakken die te vroeg buiten staan, worden broelhaarden van zwerfvuil. Dronken studenten stampen dan 's nachts zo'n zak open. De fout ligt bij de studenten, maar wij zien erop toe dat de bewoners de zakken op de juiste dag en het juiste uur buitenzetten. We controleren al een tijd heel gericht, we onderzoeken zelfs de vuilniszakken naar bewijsmateriaal van de overtreders. Als we geen bewijzen vinden, sturen we een briefje waarin we vriendelijk uitleggen wat we hebben vastgesteld, wat de spelregels zijn en hoe ze een GAS-boete kunnen vermijden.'

Aanvankelijk wilde de dienst stadsreï-niging die controles tijdens de Handhavingsweek nog opvoeren, maar het stadsbestuur heeft voor een zachte strategie gekozen met nadruk op sensibilisering zonder boetes. 'Het is altijd een evenwichtsoefening', zegt Danny Stroobants. 'De meeste mensen zijn van goede wil, dan volstaat sensibilisering. De hardnekkige overtreders kun je moeilijk overtuigen en moet je strenger aanpakken. Dit jaar gaan we zeker opnieuw meedoen met de Handhavingsweek, maar we beraaden ons nog over de invalshoek. Het is een verkiezingsjaar, dan ligt een repressieve strategie toch wat gevoeliger.'

En door de meeuwenoverlast is het ook nodig streng toe te zien op horecain-tainers. 'Die containers moeten altijd perfect afgesloten zijn, ze mogen niet op een kier staan, want dan kunnen de meeuwen aan het afval. Maar die containers zitten vaak propvol en een bijkomende container huren kost geld.' Het strenge beleid werpt vruchten af. 'In 2013 zijn we begonnen met een grootschalige sensibiliseringscampagne, onder meer met informatiekaarten en folders. Twee jaar later konden we overstappen op een meer repressieve procedure. Sindsdien zien we de

zwerfvuificijfers dalen. We moeten wel blijven sensibiliseren, ook bij nieuwkomers. En we mogen de teugels niet vieren, want dan gaat het gegarandeerd weer de verkeerde kant op.'

Vlotte samenwerking tussen de verschillende diensten is de sleutel tot het succes. 'We houden permanent overleg tussen de coördinatoren van de openbare netheld bij de politie, het openbaar domein en de gemeenschaps-wachten. En we hebben maandelijks een vergadering met de burgemeester om de hotspots op te volgen. Dat is echt nodig, zeker in het hoogseizoen en met de vele bewoners van tweede verblijven. Sommigen onder hen zetten hun huisvuilzak bij vertrek op straat, zelfs al is de ophaling pas enkele dagen later. Voor hen en voor de horeca hebben we trouwens een mooi alternatief ontwikkeld met onze afvalstraten, grote ondergrondse containers waarin mensen voor 50 cent een gewone vuilniszak kunnen droppen.'

Tijdens de Handhavingsweek 2017 bracht Oostende vooral de goede werking onder de aandacht van de men-sen: 'Dat gebeurde met een affichecampagne en het uitdelen van de gadgets van Moomakers. Ongetwijfeld zullen we dit in september opnieuw doen.'

SARA COESSENS IS PROJECTMEDEWERKER
OPENBARE NETHELD BIJ INTERFAVL

Tweede Handhavingsweek van 17 tot 23 september 2018

Zwerfvuil en slijkstorten bestrijden vraagt veel creativiteit van de lokale besturen. De Handhavingsweek is het uitgelezen moment om iets nieuws uit te testen en de teams van gemeenschapswachten, politie en reinigingsdienst een gemeenschappelijk doel te geven. Bepaal samen het doel en communiceer achteraf ook over de resultaten.

Breng de hotspots goed in kaart en richt uw acties vooral op die plaatsen. Maak een mix van anonieme en zichtbare controles. Anonieme controles, bijvoorbeeld met camera's, verhogen de pakkans. Zichtbare controles, bijvoorbeeld door geïnformeerde gemeenschapswachten, hebben een ontradend effect en werken dus preventief.

Handhavingsacties hoeven niet altijd een extra beïnvloeding te zijn. U kunt ze bijvoorbeeld combineren met bestaande routinetaken zoals alcoholcontroles of begeleiding aan scholen.

Wilt u deelnemen aan de Handhavingsweek? Schrijf u dan zeker in op de nieuwsbrief van de Handhavingsweek via moomakers.be/week-van-de-handhaving. Ook handig voor een draaiboek en om te weten wanneer er informatiesessies zijn.

MOBIEL EN BETROUWBAAR.

DE CONFIGUREERBARE WARMWATER
HOEDERUKTRAILER COMBINEERT BUITENGEWONE
MOBIELITEIT MET EEN OPTIMAAL BEDRIJVENSGEMAK.
IDEAAL VOOR GEMEENTEN, INDUSTRIE, DE
BOUWSECTOR EN SCHOONMAAKBEDRIJVEN.

Meer informatie over onze producten op www.karcher.be

KÄRCHER

makes a difference

Intercommunales ook gespecialiseerd in netheid

Naast de gemeenten spelen de intercommunales een rol in de openbare netheid. Maar de intercommunale inbreng verschilt sterk, want elke intercommunale is anders, soms zijn er maar een handvol gemeenten aangesloten, soms tientallen, maar ook hun specifieke behoefte verschilt.

'Onze ondersteuning is altijd maatwerk,' zegt Jan Buysse, directeur van zowel Interza als Incovo. Beide intercommunales bedienen vijf Vlaams-Braabantse gemeenten. Voor Interza zijn dat Kampenhout, Kraainem, Steenokkerzeel, Wezembeek-Oppem en Zaventem.

Incovo bedient Londerzeel, Machelen, Meise, Vilvoorde en Zemst. Het zijn vrij goed vergelijkbare gebieden, en toch is hun vraag verschillend. Jan Buysse: 'We staan de Incovo-gemeenten vooral bij in het bestrijden van sluikestortgedrag. Op hun vraag zijn we de sluikestorten systematisch beginnen opruimen, een kwestie van snel te reageren, zodat de situatie niet uit de hand loopt. Recenter hebben we de stap gezet naar strengere handhavingsbeleid met sluikestortcamera's. Hier zie je een duidelijk voordeel van intergemeentelijke samenwerking, want zo'n camera is duur en het gebruik is arbeidsintensief en vereist goede afspraken met de politiediensten. In de Interza-gemeenten spelen we voorlopig geen rol bij de sluikestortproblematiek. Daar hebben we het concept van de afvalstewards geïntroduceerd, dat zijn mensen die inwoners wijzen op

instrumenten te ontwikkelen. Zo dragen we als intercommunale een steentje bij met het systematisch verzamelen van gegevens en het monitoren van indicatoren om besluiten te trekken.'

De politie zoveel mogelijk ontlasten

IDM is de intercommunale samenwerking van de gemeenten Lochristi, Lokeren, Moerbeke, Wachiebeke, Zele en Zelzate, samen goed voor 110.000 bewoners. IDM heeft al tien jaar aandacht voor de problemen van sluikestorten. Alles begon met een meldpunt. 'Dankzij dat meldpunt konden we snel ingrijpen en het sluikestort snel opruimen,' zegt communicatieverantwoordelijke Annick Maes. 'Tegelijk hebben we sterk ingezet op sensibilisering en gaandeweg is er een luik handhaving bijgekomen. Zo analyseren we het achtergelaten vuil, zodat de daders opgespoord en bestraft kunnen worden. We werken hiervoor heel nauw samen met de politiediensten en gemeenschapswachten. We bekijken momenteel hoe IDM nog meer kan doen bij het vaststellen van overtredingen, zodat we de politiediensten kunnen ontlasten.'

Jan Buysse:

'Wij brengen meer coherentie in het beleid van de verschillende gemeenten. Niet dat we het beleid gaan dicteren, dat is niet onze taak'

Een belangrijk element in de bestrijding van zwerfvuil is de centralisatie van het vuilnisbakkenbeleid van de participerende gemeenten. 'Wij hebben dat beheer in handen genomen en gesystematiseerd. Sinds twee jaar registreren we tijdens de ledigingsrondes alle relevante parameters op tablets: de inhoud van het vuilnisbakje, de vulgingsgraad, de aanwezigheid van zwerfvuil eromheen. De gegevens verschijnen in een centrale databank, zodat de gemeenten onderling kunnen benchmarken en zich verbeteren.'

Er loopt ook een coachingstraject met Mooimakers. Na een quickscan van zwerfvuil en sluikestorten in elke gemeente wordt dit inzicht structureel onderhouden via overlegvergaderingen met de milieudiensten, de politie, de technische diensten en het beleidspersoneel.

Expertise ook in kleine gemeenten

IOK Afvalbeheer bedient 29 Kempense gemeenten. Projectcoördinator Nele Kerkhofs benadrukt net zoals Jan Buysse de combinatie van maatwerk en integratie. 'In Balen beginnen we nu de straatvuilbakjes te vernieuwen, betere plaatsen te kiezen en de lediging te integreren in de gewone ophaalrondes. De gemeenten kunnen voor zulke verbeteringen niet altijd de tijd en middelen vrijmaken. Dat project maakt deel uit van een coachingstraject van Mooimakers. Zo kunnen we als intercommunale de expertise overbrengen in gemeenten die geen coachingstraject hebben binnengehaald.'

De strijd tegen zwerfvuil en sluikestorten is complex, IOK Afvalbeheer neemt op verschillende domeinen initiatieven. 'We ruimen zwerfvuil en sluikestorten op bedrijventerreinen op, we

ondersteunen gemeenten door samen camera's aan te kopen en we ontwikkelen diverse projecten op maat, zoals voor glasbolsites en sigarettenpeuken.' Nele Kerkhofs benadrukt verder het belang van goede communicatie. 'Je moet blijven sensibiliseren. Zo hebben we in verschillende gemeenten een informatiecampagne gericht naar andersstaligen. We willen dat nu uitbreiden naar ons volledige gebied. Ook in scholen zijn we actief. Begin dit jaar voerden we in dertien secundaire scholen een actieve sensibiliseringscampagne, gekoppeld aan een Facebook-meten wat je daarmee bereikt, maar we zijn ervan overtuigd dat je dit moet blijven doen.' ■

SARA COESSENS IS PROJECTMEDEWERKER
OPENBARE NETHEID BIJ INTERAFVAL

BSpecialities

afvalbakken - BinSystem - poubelles
your official BinSystem dealer

robuuste klassiekers in een modern jasje,
ergonomisch vormgegeven en scherp geprijsd,
diverse volumes, plaatsingmethodes
en onderling verwisselbare opties beschikbaar

Lipselaan 84 - 3020 HERENT

+32 (0) 468 31 21 05

info@bspecialities.be

www.bspecialities.be

Ondergrondse sorteerstraatjes zijn al lang geen modeverschijnsel meer. Na een voorzichtige start bekijken veel lokale besturen de mogelijkheid om ze in mindere tot heel ruime mate op hun grondgebied te installeren. Nu veel gemeenten en intercommunales er ervaring mee hebben, is het tijd voor een evaluatie.

Ondergrondse afvalinzameling goed ingeburgerd

‘De invoering van een gedifferentieerd tarief of diftar voor de verschillende afvalstromen was een belangrijke drijfveer om te starten met ondergrondse inzameling in Lier, een van onze grotere vennoten’, zegt Tom D’Hanis, operationeel verantwoordelijke bij de intercommunale IVAREM, pionier op het vlak van de onder-

grondse inzameling van huishoudelijk afval. Andere gemeenten vervangen de klassieke restafvalzak door een container waarbij de inwoners betalen per kilogram restafval die ze aanbieden. In een compact stadscentrum is dit niet ideaal, want tijdens de ophaaldagen moeten er dan verschillende ophaalwagens door de smalle straten rijden.

Bovendien nemen de diftarcontainers veel plaats in op het trottoir en dat is geen zicht in een historische binnenstad. Daarom heeft Lier al in 2010 beslist om te starten met ondergrondse inzameling. Tom D’Hanis: ‘Mettijd merken we dat de interesse voor ondergrondse inzameling bij onze gemeenten toeneemt. Op operationeel

vlak zijn de installatie, het beheer en de zorg van ’n ondergrondse container een uitdaging. Je moet de exploitatiekosten onder controle houden en tegelijk het park efficiënt ontwikkelen en opvolgen. Anders wordt het algaauw duurder dan een klassieke huis-aan-huisinzameling.’ Daarnaast blijft een goede opvolging van de kwaliteit van de ingezamelde stromen belangrijk. Ondergrondse inzameling van pmd is een zorgenkindje, voor glas is dat minder het geval.

Met de komst van nieuwe autoluwe woonprojecten en de verdichting van de kernen begint ondergrondse inzameling als thema aan een tweede leven.

Intensief communiceren

Bij ondergrondse sorteerstraatjes komt meer kijken dan graafwerken en een technische installatie, weet Koen Van Caimere, woordvoerder bij de Gentse afvalintercommunale IVAGO. Hij heeft intensief gecommuniceerd bij de installatie van de ondergrondse containers in de buurt van de Water-sportbaan. Elk sorteerstraatje bestaat uit vijf inwerpsuilen, telkens één voor restafval, pmd, gft, glas en papier/karton. Voor restafval, pmd en gft gelden dezelfde tarieven als voor vuilniszakken of voor de ophaling met containers. Glas en papier en karton zijn gratis. Bewoners krijgen een IVAGO-kaart om de zuilen te openen, die kaart gebruiken ze ook voor het recyclagepark. Omdat de introductie van ondergrondse inzameling in Gent in 2016 compleet nieuw was, heeft

IVAGO de nadruk gelegd op persoonlijk contact met de gebruikers. Medewerkers bezoeken de mensen thuis, ze organiseren informatiemomenten aan de sorteerpunten. Twee jaar later is IVAGO tevreden. Koen Van Caimere: ‘Ruim tweeduizend gezinnen maken al gebruik van de sorteerpunten. Het systeem biedt volop voordelen: geen vuile afvallokalen meer, geen ongedierte, geen zware containers, geen brandgevaar, meer sociale controle.

Het aanbiedingspercentage ligt boven de negentig procent en er wordt behoorlijk gesorteerd. De p van de pmd-fractie blijft nog sorteerproblemen creëren en de inzameling van gft – dat bestond vroeger niet in appartementen – komt traag maar zeker op gang. We blijven onze communicatieboodschap ook voortdurend herhalen. Zo gaan we ter plaatse met ons rijdend kantoor, de IVAGO-mobiel, we proberen aanwezig te zijn op de wijkbeurzen die de stad inricht en gaan graag in op vragen van bewonersgroepen.’

Andere spelregels dan thuis

Afvalinzameling is maatwerk, dat is niet anders bij ondergrondse sorteerstraatjes. Die bewijzen hun nut in Nieuwpoort waar de toeristen de

andere spelregels dan thuis niet altijd goed begrijpen. Het is handig om in de buurt van vakantiewoningen voldoende locaties te hebben waar vakantie-gangers hun afval altijd selectief kunnen aanbieden. ‘Onze ondergrondse containers zijn zeer gebruiksvriendelijk, dat is een troef’, zegt Kris Vandecasteele, schepen van Leefmilieu in Nieuwpoort. ‘Mensen kunnen er op elk moment van de dag en elke dag van de week terecht. Nu hoeft niemand zich nog af te vragen waar je vuilniszakken moet kopen en wanneer de ophaalwagen langskomt.’ Verspreid over de gemeente kunnen inwoners op 21 locaties terecht waar ondergrondse containers staan voor restafval, pmd, glas en papier en karton. Ook de landelijke deelgemeenten Sint-Joris en Ramskapelle kregen een sorteerstraatje waar inwoners dankbaar gebruik van maken. ‘Een tweede onderdeel van de ondergrondse containers is dat er veel minder vaak zakken buiten staan op dagen dat er geen ophaling is, dat geeft een nette straat’, zegt Kris Vandecasteele nog. Mensen kunnen nog steeds hun afval aanbieden voor de ophaalrondes aan huis, maar de frequentie hiervan werd teruggeschoefd. Het wegbrengen van een klein zakje

Met de komst van nieuwe autoluwe woonprojecten en de verdichting van de kernen begint ondergrondse inzameling als thema aan een tweede leven.

Om de afvalberg te verminderen heeft Vlaams minister van Leefmilieu Joke Schauvliege sinds mei een Verpakkingsplan. Een van de voorstellen is het invoeren van statiegeld om het aanraken drankverpakkingen in zwerfvuil te verminderen. In Noordwonen, Duitsland en de VS wordt sinds de introductie van statiegeld tot negentig procent van de drankverpakkingen ingezameld. Al 165 gemeenten hebben zich sinds november 2017 aangesloten bij de Statiegeldalliantie, maar volgens de OVAM kost een statiegeldsysteem veel, wel 77 miljoen euro.

TEKST LOIES WEEMAELS IS WSG-PROJECTCOORDINATOR VERPAKKINGSAFVAL

Meningen over statiegeld verdeeld

Comeos

vergeetwoordigt de Belgische handel en diensten.

TEGENSTANDER

Het pmd-systeem is goed

Geen enkele wetenschappelijke studie toont aan dat statiegeld op eenmalige verpakkingen algemeen beter werkt tegen zwerfvuil dan het huidige pmd-systeem. We zijn wel zeker van de hogere economische en ecologische prijs door extra logistieke bewegingen en machines. Bovendien ondermijnt statiegeld de goede werking van een pmd-systeem.

Invoering is duur

De zware investering en de administratieve lasten leiden tot prijsstijgingen, en de sector kampt in dit kleine landje nu al met het fenomeen van grensaankopen (jaarlijks 2,6 miljard euro), wat nadelig is voor onze economie en werkgelegenheid.

Creëert praktische problemen bij de consument

Wat doen we met beschadigde of platgedrukte biljkes en met drankverpakkingen die in het buitenland zijn aangekocht? Moeten ze in de restafvalzak of in de pmd-zak? Twee systemen parallel is duur.

Geen draagvlak

De Statiegeldalliantie is geen organisch gegroeide groep van burgers die voor statiegeld ijveren, maar het resultaat van doorgevoerde lobbywerk van Recycling Netwerk. Dit netwerk wordt gesponsord door Tomra, de producent van terugnamemachines die al door de Europese commissie werd veroordeeld voor misbruik van macht.

Limburg.net

staat in voor de afvalpreventie en afvalinzameling in 45 gemeenten in de provincie Limburg en de Stad Diest.

VOORSTANDER

Schone straten, minder ecologische schade
Volgens de recente fractietelling van Limburg.net maken drankverpakkingen 43% van het volume van zwerfvuil uit. Een statiegeldsysteem lost niet alle problemen op, maar vermindert het volume met 40%.

Meer materialen recycleren

Statiegeld leidt tot meer inzameling van drankverpakkingen die momenteel in de verbrandingsinstallatie terecht komen. Meteen komt er ook meer plaats vrij in de pmd-zak voor andere plastics en kunnen we bijgevolg meer plastics recycleren. De materialen die niet statiegeld worden ingezameld, zijn zeer zuiver en kunnen opnieuw ingezet worden als grondstof voor verpakkingen in de voedingssector.

Een correcte toepassing van het principe 'de vervuiler betaalt'

Wie schade toebrengt aan het milieu, moet de economische kosten betalen. Statiegeld sluit daar perfect bij aan. Weggoien wordt bestraft, oprapen beloond.

Groot maatschappelijk draagvlak

Achthonderd van de duizend Limburgers die *Het Belang van Limburg* heeft ondervraagd, staan achter de invoering van statiegeld. Ook de Statiegeldalliantie kent succes.

Indaver

is een hoogtechnologisch bedrijf gespecialiseerd in geïntegreerd en duurzaam afvalbeheer, dat werkt voor bedrijven en openbare besturen in België en Europa.

STATIEGELD ALS MIDDEL, GEEN DOEL OP ZICH

Toekomstgericht materiaalbeleid is nodig
Het doel moet zijn méér materialen van hoge kwaliteit weer in de kringloop te brengen door er waarde voor te creëren en tegelijk het probleem van zwerfvuil weg te werken.

Het pmd-systeem is een goed systeem

De selectieve inzameling in Vlaanderen is zeer performant, vooral voor de grote verpakkingen. De eindproducten zijn van hoge kwaliteit en hebben een aantoonbare waarde op de recyclagemarkt. Het pmd-systeem heeft zijn deugdelijkheid bewezen in de circulaire economie.

Hulpmiddel in de strijd tegen zwerfvuil

Als aanvulling bij het bestaande systeem van selectieve inzameling kan het statiegeld voor kleine verpakkingen (tot een halve liter) helpen tegen zwerfvuil.

Statiegeld en pmd kunnen naast elkaar bestaan

Niet zoals voor glazen flessen kunnen voor andere verpakkingen twee systemen naast elkaar bestaan. Een statiegeldsysteem vraagt wel slimme managementsystemen, goede logistiek en aanpassing van sorteerinstallaties. In elk geval zullen installaties als die van Indaver in Willebroek moeten worden aangepast om uit de kringloop andere plastic verpakkingen dan flessen en flacons te halen.

Recycling Netwerk Benelux

is een zelfstandige milieuorganisatie die verschillende milieuorganisaties verbindt rond het thema van grondstoffen en de impact ervan.

VOORSTANDER

Minder zwerfvuil

Decennia beleid van sensibiliseren en opruimen heeft weinig effect gehad. Jaarlijks ruimen de gemeenten zo'n 62 miljoen flessen en 136 miljoen biljkes uit het zwerfvuil op. Statiegeld is de grootste stap vooruit in het Vlaamse zwerfvuilbeleid.

Meer en betere recyclage

We zamelen in Vlaanderen maar 51% van alle biljkes, en 61% tot 67% van de plastic flessen in via de pmd-zak. Bovendien gebruiken we slechts 5% van de plastic flessen die we via het pmd inzamelen om nieuwe flessen van te maken. Met statiegeld kunnen we meer drankverpakkingen inzamelen en worden alle flessen hoogwaardig gerecycled tot nieuwe flessen, *bottle to bottle*. De pmd-zak dient dan voor andere plastic verpakkingen.

Een eerlijker systeem

Met een statiegeldsysteem internaliseren we de milieukosten van een product in het product zelf en ventileren we ze niet af op de samenleving. Dit principe van producentenverantwoordelijkheid moet ook voor andere zwerfvuilfracties zoals peuklen of kauwgom van toepassing zijn.

De burger vraagt erom

Acht op de tien Belgen zijn al voorstander van statiegeld. Mensen willen niet nog meer communicatiecampagnes of opruimacties, maar efficiënte en effectieve maatregelen om het zwerfvuil te bestrijden.

Fost Plus vzw

staat in voor de promotie, coördinatie en financiering van de selectieve inzameling, sortering en recyclage van huishoudelijk verpakkingsafval in België.

TEGENSTANDER

Geen verbetering recyclagegraad

In België bedraagt het recyclagepercentage (in 2016) voor PET-flessen 85% en voor biljkes 98%. Landen met een statiegeldsysteem doen niet veel beter en scoren vaak zelfs slechter. Zweden en Estland halen voor de PET-flessen bijvoorbeeld 82%, Noorwegen doet het met 87% iets beter, weliswaar met een systeem dat drie keer zo duur is.

Geen echte oplossing

Het overgrote deel van het zwerfvuil en de slukstorten wordt met een statiegeldsysteem niet vermeden, terwijl de opruimkosten niet evenredig zullen dalen. Landen met een statiegeldsysteem blijven kampen met een aanzienlijk zwerfvuilprobleem. Enkel een duurzame gedragsverandering kan het verschil maken. In België investeren wij volop in preventie, sensibilisering en een strengere handhaving om tot een globale oplossing te komen. De positieve beweging is ingezet.

Buitensporing duur

De kosten voor de inzameling en recyclage van verpakkingsafval zullen verderevrouwen, en dat terwijl de recyclagepercentages nauwelijks zullen stijgen en het overgrote deel van het zwerfvuil gewoon blijft liggen.

Een aanzienlijke stap terug

De consument wordt tweemaal bestraft voor het wangedrag van een minderheid van de bevolking. Een keer door de hogere prijzen van dranken in de winkels en één keer door een omslachtig systeem, waarbij elke verpakking terug naar de winkel moet.

Bond Beter Leefmilieu vzw

BBL is de federatie van 120 natuur- en milieuorganisaties in Vlaanderen.

VOORSTANDER

Minder zwerfvuil

Vergelijken met de kosten van andere methodes (sensibilisering en handhaving) is statiegeld veruit de meest kostenefficiënte manier om de hoeveelheid zwerfvuil te doen dalen.

Betere recyclage

Plastic en metaal afkomstig van een statiegeldsysteem is zuiverder dan materialen van de klassieke pmd-zak. Als we de blauwe zak in de toekomst uitbreiden naar alle restplastics, dan is het voordeel van de zuivere stroom uit een statiegeldsysteem des te groter.

Meer inzameling

Sorteeranalyses van huisvuilzakken (OVAM) geven aan dat er nog veel flesjes en biljkes in de restafvalzak belanden. Indien we de verpakkingen uit openbare vuilnisbakken erbij tellen, wordt het duidelijk dat de geïmporteerde recyclagecijfers onmogelijk zijn. Zo belandt bijvoorbeeld ongeveer de helft van de biljkes uiteindelijk in de verbrandingsinstallatie. Met een statiegeldsysteem zou dat niet gebeuren. De voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat inzamelpercentages van 95% haalbaar zijn.

De vervuiler betaalt effectief

Nu schuiven we de zwerfvuilfactuur af op de lokale besturen en de facto de burgers als belastingbetaler. Statiegeld legt verantwoordelijkheid op de consument en op de producent om zwerfvuil te verminderen en verpakkingen optimaal te ontwerpen voor hergebruik of recyclage.

In Europa gebruiken we elk jaar ongeveer honderd miljard plastic tassen waarvan er meer dan acht miljard in het milieu terechtkomen.

Bioplastics: de oplossing voor zwerfvuil?

Steeds meer bedrijven stellen bioplastics voor als duurzaam alternatief voor plastic zakjes. Ze beweren dat sommige van die plastics zelfs afbreken in de natuur. Zijn bioplastics dan de oplossing voor het plasticprobleem of richten ze toch meer schade aan dan we denken? *Lokaal* vraagt raad aan Karine Van Doorselaer, professor aan het departement Productontwikkeling, Universiteit Antwerpen.

In Europa gebruiken we elk jaar ongeveer honderd miljard plastic tassen waarvan er meer dan acht miljard in het milieu terechtkomen. Ze doen dikwijls maar enkele minuten dienst, maar blijven honderden jaren in het milieu aanwezig. Daarom namen een aantal landen strenge maatregelen. Zo pakte Kenia vorig jaar uit met de strengste wetgeving voor plastic tassen. Wie een plastic tasje durft te gebruiken, riskeert een gevangenisstraf tot vier jaar en een boete van meer dan 30.000 euro. We hebben al meer dan dertig landen die een verbod op zulke tassen ingevoerd. Sommige landen laten wel alternatieven toe, bijvoorbeeld papier of bioafbreekbaar plastic. Maar vormen bioafbreekbare plastics het antwoord op het zwerfvuilprobleem? Volgens professor Karine Van Doorselaer is het begrip bioplastic zeer verwarrend: 'Bioplastics zijn niet nieuw, maar ze leiden nog altijd tot verwarring bij de consument, want de fabrikanten gebruiken de termen biobased, composteerbaar en bioafbreekbaar door elkaar, terwijl deze begrippen elk een specifieke betekenis hebben.' Biobased plastics zijn gemaakt van hernieuwbare biomassa. Sommige van deze bioplastics, zoals PLA (polylactic acid) of polymelkzuur, zijn composteerbaar of biologisch afbreekbaar. 'Composteerbare plastics breken enkel in een industriële composteerinstallatie af, want ze hebben de hoge temperaturen nodig. De term "biologisch afbreekbaar" verwijst eerder naar afbreken in een natuurlijke omgeving,' legt Karine Van Doorselaer uit. Er bestaan ook soorten bioplastics die niet biologisch afbreekbaar zijn. Die kunnen op dezelfde manier gerecycled worden als gewone plastics. BioPE bijvoorbeeld is geproduceerd van suikerriet en heeft dezelfde eigenschappen als PE (Polyethyleen) op basis van aardolie.

Duidelijke labels... voor wie goed kijkt

NIET geschikt voor thuiscompostering

WEL geschikt voor thuiscompostering

In gft of compostbak?

Alleen bioplastics met een officieel OK compostlabel voldoen aan de Europese normen voor composteerbaarheid en zijn geschikt voor industriële compostering. Deze plastics breken met behulp van microbiële organismen en onder gepaste omgevingscondities af tot CO₂, water en natuurlijke mineralen. Bioplastics met een OK compostlabel zijn dan wel goedgekeurd voor industriële compostering, maar met uitzondering van de gft-zakjes mogen producten met dit label in Vlaanderen niet bij het gft. Sommige composteerinstallaties kunnen immers in de problemen raken met de verwerking ervan. Bovendien creëert het toelaten van deze verpakkingen in de gft-verwarring. Voor sommige consumenten is het moeilijk visueel onderscheid te maken tussen gewone en bioafbreekbare plastics. Hierdoor kan het gft-afval verontreinigd worden met niet composteerbare plastics. Verder zijn verpakkingen met een OK compost-logo ook niet geschikt voor thuiscompostering. De temperaturen in een compostbak liggen namelijk veel lager dan in industriële composteringssystemen (maximaal 28°C versus minimaal 58°C), waardoor deze plastics niet afbreken. Bijgevolg horen bioplastics met een OK compostlabel dus thuis bij het restafval. Plastic verpakking met HOME OK compostlabel zijn wel geschikt voor thuiscompostering.

Geen milieuwarde

'Bioafbreekbare plastics voegen niets toe aan de kwaliteit van het compost. Integendeel, composteerbare plastics bevatten risico's voor kwaliteitsver-

plastics die rechtstreeks in het milieu terecht komen, zoals bioafbreekbare landbouwfolie die de boeren na bewezen diensten onderploegen. 'De afbraakstoffen van zowel de bioplastics als de additieven kunnen accumuleren in de natuur of in het grondwater terechtkomen. Deze concentratie kan gevaarlijk zijn. Vooral er is een composteerbaar materiaal op de markt brengt, moet je alle mogelijke milieueffecten op korte en lange termijn kennen,' zegt Karine Van Doorselaer.

Oplossing voor zwerfvuil?

Vaak leeft de misvatting dat bioafbreekbare plastics de oplossing vormen voor de zwerfvuilproblematiek. Karine Van Doorselaer: 'Bioafbreekbare plastics zijn zeker geen oplossing voor zwerfvuil. Integendeel, als consument krijg je het valse gevoel dat je het mag weggooien. Bovendien kunnen com-

Karine Van Doorselaer:

'Bioplastics zijn niet nieuw, maar ze leiden nog altijd tot verwarring bij de consument, want de fabrikanten gebruiken de termen biobased, composteerbaar en bioafbreekbaar door elkaar, terwijl deze begrippen elk een specifieke betekenis hebben.'

posteerbare en bioafbreekbare plastics alleen volledig afgebroken worden onder specifieke omstandigheden en in aanwezigheid van bepaalde micro-organismen. In de natuur kunnen deze plastics wel fragmenteren tot kleine stukjes, zogenaamde "microplastics". Maar hoe lang duurt het tot ze volledig afgebroken zijn tot basismoleculen? Als ze in het water terechtkomen, kan dat jaren duren. Zwerfvuil vermijden blijft dus nog altijd de belangrijkste boodschap.' ■

LOES WEEMELS IS VISC-PROJECTMEDEWERKER VERPAKKINGSAFVAL

Sluikstorter, je bent gezien!

Sinds halfweg 2017 onderzoekt Vlaanderen Mooi, het Vlaamse initiatief tegen zwerfvuil en sluikstorten van OVAM, de VVSG en Fost Plus, de effectiviteit van camerabewaking in de strijd tegen sluikstorten. Zes gemeenten en vier afvalintercommunales nemen aan het onderzoek deel in ruil voor subsidies. Het onderzoek loopt tot eind 2018. Dit voorjaar was er een tussentijdse evaluatie.

Wie denkt ongezien en ongestraft een vuile matras in de boesjes te dumpen of een kartonnen doos met blikjes en wegwerpbordjes van zijn feest naast de glasbol kwijt te kunnen, kan de onprettige verrassing beleven een fikse boete in zijn bus te vinden. Meer en meer gemeenten handhaven hun zwerf- en sluikstortbeleid met camera's om de vervuiler te identificeren. Maar handhaving is alleen het sluitstuk in dat beleid. Er gaat een ernstige voorbereiding aan vooraf, want anders zijn camera's een maat voor niets.

Moet hier een camera?
Camera's tegen sluikstorten zijn niet zo slim als snelheidscamera's die alleen een foto maken als iemand een overtreding begaat. Zodra er beweging is, filmen ze, ook als er geen afval wordt achtergelaten. Er is veel personeel en tijd nodig om alle beelden te analyseren. Het is dus beter eerst de sluikstortgevoelige plaatsen goed op te sporen en per hotspot te bekijken welke andere maatregelen mogelijk zijn. In bepaalde gevallen kan het verfraaien van de omgeving of samenwerking met lokale organisaties al veel oplossen.

Welke camera hoe inzetten?

Zodra het bestuur weet waar de camera komt, moet het een gepast type kiezen. Let hierbij op de autonomie van de camera. Bij autonomie speelt zowel de opslagcapaciteit als de voeding (batterij/aansluiting op het elektriciteitsnet) een rol. Zo is een camera met een autonomie van hooguit drie dagen op locaties waar niet wekelijks gesluisstort wordt, weinig efficiënt. Toch is dat net de autonomie die in de onderzochte projecten het meest

onderschat. Van camerabewaking valt ook geen wonderen te verwachten. In het donker en bij regenweer is het moeilijk herkenbare beelden te maken. Hierdoor gaan veel mogelijke betrapingen verloren. Daarom is het aan te raden de camera vooraf te testen, ook 's avonds.

Wie volgt alles op?

Met een goede planning en goede afspraken is veel te winnen. Wie kiest de locaties, wie plaatst de camera, wie

Aan glasbollen blijkt de kans op betrapting gemiddeld vier keer groter dan bij cameraopstellingen op andere locaties.

voorkomt. Niet alleen de interpretatie van de beelden vraagt dus tijd, ook voor de wissels is er personeel nodig. De werktijd (installatie en bekijken van beelden) varieerde in de proefprojecten sterk: van 80 minuten (verborgen camera op vooraf geïnstalleerde pin) tot 19 manuren (camera geplaatst met hoogteluiker) per camerawissel. Bij alle projecten was het werkvolume verloren als gevolg van de mogelijk-

heden binnen het bestuur tot identificeren van nummerplaten en op basis van gezichtsherkenning. Sommige projecten sturen enkel bij een herkenbare nummerplaat een vaststelling door voor verdere vervolging. Daarom moet de flow voor handhaving op sluikstorten gekend zijn, goed werken en moeten er afspraken gemaakt zijn met alle betrokken partijen; niet enkel tussen de betrokken diensten binnen de eigen organisatie, maar ook tussen gemeente, politie, intercommunale en sanctielerend ambtenaar. Het is zeer nuttig om regelmatig met alle betrokken partijen te overleggen, tijdens de werking bij te sturen en de samenwerking actueel te houden. Het zou niet de eerste keer zijn dat na veel inspanningen een identificeerbaar beeld blijft liggen voor verwerking bij de volgende in de flow wegens andere prioriteiten.

Wie kiest voor een camera, voorziet dus ook in voldoende personeel en tijd en zorgt dat de betrokkenen voldoende

ruimte krijgen binnen hun takenpakket. Een camera is niet iets wat je er zomaar bijneemt.

Het doel bereiken

Het eerste doel van camera's en GAS-boetes is niet de gemeentekas te spijzen maar een gedragsverandering tot stand te brengen. Rijk wordt een gemeente trouwens niet van cameratoezicht. Binnen dit onderzoek kozen zeven van de tien projecten voor verborgen camera's die vlot te verplaatsen zijn. Daarnaast zijn er ook drie projecten met een zichtbare camera. De betraptingen waren tot nu vooral van kleinere sluikstorten. Ook viel op dat aan glasbollen de kans op betrapting gemiddeld vier keer groter was dan bij cameraopstellingen op andere locaties. De kostprijs van camerabewaking varieert van 286 tot 1718 euro per identificatie. De camera's leverden gemiddeld één identificeerbare vaststelling per vijf cameradagen op.

SARA CUSSENS IS PROJECTMEDEWERKER VAN VLAANDEREN MOOI/MOONMAKERS

U DENKT ERAAN OM HET PARKEERBEHEER IN UW STAD/GEMEENTE UIT TE BESTEDEN? U ZOEKT OPLOSSINGEN OM DE MOBILITEITSPROBLEMEN IN UW STAD/GEMEENTE AAN TE PAKKEN?

Indigo, wereldspeler in stads mobiliteit, beheert meer dan 2 miljoen parkeerplaatsen in 500 steden in 17 landen. Indigo levert ondersteuning in diverse types van samenwerking, gaande van een typisch dienstverleningscontract tot het volledige beheer en de exploitatie van parkeerconcessies in zowel on-street als off-street contracten, en beschikt hiervoor over een volledig uitgeruste centrale controlekamer. Dit alles kan u ondersteuning bieden bij beleidskeuzes betreffende het al dan niet uitbesteden van bepaalde taken van parkeerbeheer, zowel op de openbare weg als in één of meerdere parkings. Wij komen met veel genoegen het uitgebreide gamma aan diensten voorstellen. Lees meer op onze website of neem contact op voor meer uitleg.

philippe.vranckx@parkindigo.com | +32 473 52 20 16 | be.parkindigo.com

INDIGO

RUIJTE VOOR DE TOEKOMST

Merijn Tinga (46) is bioloog, beeldend kunstenaar, surfer en vooral activist, lobbyist en influencer. Hij woont in Leiden. Hij stond twee jaar voor de

klas. Na een reis met de fiets naar en door Marokko, met zijn kiesurfboard achterop, startte hij het kunstcollectief Kunst Uitschot Team – de afkorting was gesneden koek voor de media –, dat illegaal beelden in de stad en op het strand neerzette. Sinds een vijftal jaar legt hij zich als de Plastic Soup Surfer toe op de strijd tegen plastics in de natuur en de zee.

Merijn Tinga is bij onze noorderburen bekend als beeldend kunstenaar en vooral als de Plastic Soup Surfer. Met zijn projecten wijst hij overheden en bedrijven op hun verantwoordelijkheid: ze moeten actie ondernemen om te voorkomen dat plastic in de natuur terecht komt. En hij scherpt het bewustzijn bij consumenten aan, zodat ze zorgzamer met plastic omgaan.

‘Als kunstenaar heb ik **geleerd een verhaal te vertellen** via kunstwerken, campagne te voeren, om te gaan met media en met overheden. Vijf, zes jaar geleden ben ik van België naar Duitsland gektesurf, op een eigen board ge-

maakt van plasticafval. Ik ben als kunstenaar op een kunstwerk gestapt en ik ben er als de activist Plastic Soup Surfer af gestapt. In 2016 surfte ik van Scheveningen naar Engeland.

Aan dat project heb ik een **call to action** vastgehangen: teken de petitie voor statiegeld op petflessen. Dat leverde 60.000 handtekeningen op, ik werd door politici benaderd. Het resultaat was de Plastic Soup Surfer-motie die unaniem door de Tweede Kamer werd aangenomen en die de basis is om vanaf 2020-2021 statiegeld in te voeren voor kleine petflessjes.’

Projecten moeten zeer concreet zijn als je iets wilt bereiken. Ik ben de Rijn afgevaren van de bron tot de zee, op een eigen ontwerp surfboard. Onderweg heb ik plastic uit de rivier gevisst. Daarmee wilde ik naar de producenten stappen: dit is van jullie, neem jullie verantwoordelijkheid. Advocaten hebben me gewezen op het desbewustheidsexploot, een instrument uit het oude patentrecht dat nooit meer wordt ingezet, maar dat in dit geval geniaal is gebleken. Het exploit wordt door een deurwaarders afgeleverd, niet bij de woordvoerder van het bedrijf, maar bij de CEO persoonlijk. Uiteraard met de camera erbij, waardoor het bedrijf een gezicht krijgt. Momenteel onderzoekt de universiteit van Leiden welke juridische gevolgen dat exploit kan hebben voor de bedrijven in kwestie.’

‘Natuurlijk moeten we met zijn allen minder plastic gebruiken. Dat is het grote verhaal, maar het is niet mijn invalshoek. Mijn doel is te voorkomen dat plastic in zee terechtkomt. En dan kom je in de eerste plaats bij de grote spelers, zoals Unilever, Procter & Gamble, Coca Cola. Het Nederlands-Engelse Unilever bijvoorbeeld heeft een omzet van 53 miljard euro per jaar, waarvan 30 miljard in ontwikkelingslanden. Het verkoopt daar vooral producten in miniverpakkingen. Het weet dat die daar niet gerecycled worden, want er is geen afvalbeheersysteem. Al die verpakkingen komen dus in het milieu terecht. Dat wil ik op de agenda zetten. De grote bedrijven moeten veel meer hun verantwoordelijkheid nemen en meehelpen met het opzetten van **goede afvalbeheersystemen**. Je hoort hen wel zeggen dat ze vanaf 2025 alleen nog met recycleerbare verpakkingen zullen werken, maar als je afvalbeheer niet goed geregeld is, maakt dat gewoon geen verschil. Dan belandt dat recycleerbare plastic toch in zee, waar het niet afgebroken wordt.’

‘In Nederland en Vlaanderen hebben we wel goed werkende afvalbeheersystemen, maar het recycleren kan ook bij ons nog beter. Tot voor kort voerde Vlaanderen veel plasticafval uit naar China, zonder dat het echt duidelijk was hoe er daar mee werd omgesprongen. Maar het grote probleem waarop ik me hier toeleeg, is zwerfvuil, vooral van drankverpakkingen. Overheid en bedrijven moeten hun verantwoordelijkheid nemen. **Scatefield invocer** is een oplossing voor vijftig, zestig

‘We zijn onze wereld aan het plastificeren.’

procent van het zwerfvuil. In Nederland moet sinds 2016 10 cent betaald worden voor een plastic tasje. Dat was voldoende voor de hele bevolking om een eigen tas mee te nemen bij het winkelen. Zo makkelijk is het soms.

'Lokale overheden informeren en sensibiliseren de bevolking, maar ze hebben het moeilijk om gehoord te worden in de grote communicatiechaos. Met sociale media moet je meteen bij de mensen binnenkomen, anders klikken ze weg. De normale manier om een verhaal te vertellen – dit is het probleem, dit zijn de mogelijke oplossingen, dat is het resultaat – is niet meer van deze tijd. Alles gaat over focus, over specifieke maatregelen en haalbare stappen. En over een call to action: wat kan ik als ontvanger van de boodschap doen? Ik heb enkele vrijwilligers die me helpen en een goede documentairmaker. Ik heb heel erg het gevoel dat ik een verschil kan maken, dat ik zaken in beweging kan zetten met opvallende, creatieve projecten. Gemeenten moeten goed nadenken over wat ze willen overbrengen en hoe ze dat doen. Moraliseren hoort daar zeker niet bij.'

'In een project dat sinds enkele weken loopt, maak ik gebruik van de nieuwe technologie van Google-fotoherkenning en die pas ik toe op zwerfvuil. We hebben een Pick Up 10-app ontwikkeld. Iemand pakt zwerfvuil op, fotografeert het en via fotoherkenning wordt het getagd. Welk materiaal is het? Van welk

merk? We zullen bedrijven confronteren met die foto's en de data. Ook de supermarkten met hun eigen merken komen op die manier in beeld, niet enkel de grote wereldspelers. Zonder echte promotie, die moet nog op gang komen, hebben 2300 gebruikers van de app me al 18.000 foto's bezorgd. Het idee is om wereldwijd te gaan. We hebben er een spelement aan gekoppeld, vergelijkbaar met Pokémon Go. Je kunt punten verzamelen en je vrienden uitdagen.'

'Iedereen heeft het sinds kort over plastic en verpakkingen, maar ik verwacht niet dat het probleem tijdens mijn leven opgelost zal raken. We beginnen nog maar te beseffen dat microplastics overal zitten. En het wetenschappelijk onderzoek naar de gevolgen van al dat plastic voor onze gezondheid staat nog in de kinderschoenen.'

'Plastic is eigenlijk een hoogtechnologisch supermateriaal waar we verantwoordelijk mee moeten omgaan. Het paradoxale is dat we het gebruiken voor wegwerproducten, voor impulsaankopen op momenten waarop we net geen verantwoordelijkheid willen nemen. Die plasticparadox symboliseert hoe we met de aarde omgaan in onze wegwerpmatenschap. Nu wordt eindelijk heel zichtbaar dat we onze wereld aan het plastificeren zijn.' ■

BART VAN MOERKERKE IS REDACTEUR VAN LOKAAL

**ALS JE AFVALBEHEER
NIET GOED GEREgeld
IS, BELANDT DAT
RECYCLEERBARE
PLASTIC TOCH IN
ZEE, WAAR HET NIET
AFGEBROKEN WORDT.**

Merijn Tinga, Plastic Soup Surfer

Ardeveldehogeschool - Athlon - BatfMobile - Brugge - Colruyt Group - Epe-Mere - Fietsberaad
- IMOG - ITS.be - MaestroMobiel - Mobiz - Modalizy - Neil - Poppy - RCMotors - SOLVA
- Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen - Team Vlaams Bouwmeester - Tienen - Touring - Unie
Vlaamse Syndicaat - UNIZO - vdk bank - 23 nieuwe partners tekenden op 21 maart - op [Houten
Mobility Days](#) in Asist - de Green Deal Gedeele Mobiliteit. Met 106 ondertekenaars en 500
acties zetten we het tweede jaar van onze Green Deal goed in!

EVALUATIE GREEN DEAL

De resultaten van de tussentijdse evaluatie waren over het algemeen positief. We wisten natuurlijk ook inspelen op de werkpunten. Daarom steekt de stuurgroep momenteel de hoeden bij elkaar om de werking van de Green Deal te verbeteren (m.b.t. op vlak van werkgroepen, uitwisseling en samenwerking en gevraagde ondersteuning). Ook de werkgroep [Green Deals van Departement Omgeving](#), die de Green Deal als instrument hanteert, gaat er verder mee aan de slag. [Lees hier het voortgangrapport](#).

GOOD PRACTICES

Proficiat! Minimum de helft van juli acties zijn lopende, een tiende afgerond. Jullie zien het positief! Een 130-tal acties werden reeds door jullie opgegeven als good practices. De stuurgroep maakte hiervan een selectie van 25 acties.

OPROEP Wil je je actie ook in de kijker zetten? Laat het ons weten via info@gedeeldemobiliteit.nl. Dan verschijnt deze in de volgende nieuwsbrief.

WERKGROEPEN

IN DE KIJKER

- In het kader van de **WG Basisbereikbaarheid in landelijke gebieden** organiseerde KVLV (samen met Antwerp Management School) een surveyonderzoek bij haar leden. Dit onderzoek focuste op de drempels bij autodelen in landelijke gebieden. [Lees hier het persbericht](#) "Hoeft van plattelandsbewoners niet loekomst in autodelen".
- Vanuit de **WG Elektrische Gedeelde Mobiliteit** werd een duidelijke visievorming gedefinieerd m.b.t. elektrische gedeelde mobiliteit in Vlaanderen. Onder impuls van deze samenwerking paste de Vlaamse overheid de [subsidieregeling voor elektrisch autodelen](#) aan.
- De **WG Verzekeringvraagstukken** bekijkt maatschappelijke, moeilijke te verzekeren, posten rond autodelen. Deze werkgroep zorgde in maart voor een constructief rondetafelgesprek met de verzekeringsmaatschappijen.

STAND VAN ZAKEN

Na de zomer vliegen we er opnieuw in want elke werkgroep heeft veel potentieel! Concreet kunnen we stellen dat:

- Woningbouwlocaties**
Op 7 september 2018 gaat de volgende bijeenkomst door, standaardreglement voor lokale overheden om parkeernormering aan te passen zit in schijnproces.
- Bedrijven/terreinen**
Er gebeurt momenteel veel op vlak van gedeelde mobiliteit binnen bedrijven, een bundeling ontbreekt, in het najaar willen we tot een FAQ / draaiboek / campagne / ... komen voor bedrijven, een oproep om deel te nemen.
- Elektrische gedeelde mobiliteit**
Deze werkgroep kwam vaak samen, gaat verder aan de slag met de visievorming als basis en doel - op een iets minder frequente basis - voort, oproep naar de lokale overheden om ook deel te nemen.
- Verzekeringvraagstukken**
Kwam regelmatig samen, zetten 8 prioriteiten voorop en doet - op een iets minder frequente basis - voort, oproep naar de verzekeringsmaatschappijen om actie te ondernemen.
- Basisbereikbaarheid in landelijke gebieden**
Zal frequenter samenkomen met duidelijke doelstellingen als uitwisseling, analyse van behoeftes en waar mogelijk nieuwe samenwerkingsverbanden creëren voor pilotprojecten.
- Centrumsteden**
Zal verder worden opgevolgd, doelstellingen: visie over rol van de stad (nu en in de toekomst), invulling van het beleid en overzicht van reeds bestaande reglementen en beleidswijziging.

GLUREN BIJ DE BUREN: BELGIE MEETS NEDERLAND

EEN TERUGBLIK Green Deal Autodelen meets Green Deal Gedeelde Mobiliteit tijdens de twee-daagse "Gluren bij de Buren" [onze blog \(met presentaties\)](#)

NIEUWS & AANKONDIGINGEN

MEER NIEUWS

Check ook de nieuwsbrieven van [Autodelen.net](#), [Taxistop](#), [The New Drive](#), [The Shift](#) en de website www.wijrijdenelektrisch.be voor meer nieuws en inspiratie rond autodelen, carpoolen, fietsdelen en elektrisch gedeeld rijden!

Subsidie klimaatprojecten

Joke Schauvliege doet een oproep aan gemeenten en lokale verenigingen om projecten op poten te zetten die de klimaatuitdaging aanpakken. Er is 12 miljoen euro beschikbaar voor alle geselecteerde projecten samen. Mobiliteitsprojecten komen ook in aanmerking. [Indienen kan tot 15 sept 2018](#)

Online bevraging

Hot Dop. Omgeving onderzoekt op welke manieren de beschikbaarheid en kwaliteit van consumenteninformatie over milieuverantwoorde consumptie kan worden verhoogd. Doe nog vóór 15 juli mee met deze korte [online bevraging](#)!

IN HET KORT

- Fondatiede**: 12e oproep - voor projecten m.b.t. fietsmaatregelen - gelanceerd
- Protestoproep voor mobiliteits-apps** overtreft verwachtingen
- Schoten opende in juni het **tweede mobiliteits** in Vlaanderen!
- Winnig, het Finse MaaS van start in Antwerpen**: nu testen - lancering in september
- Primeur in Vlaanderen: autodelbedrijf **Zen Car** start in **Vlaanderen**
- EcoMobiliteit Gent wordt **BatfMobile**
- Carpool-app** van Taxistop en VAB kreeg een nieuw jasje
- In Brussel starten 5 autodelbedrijven met **CarsHaring Summer Experience**

Testrijders

Begin juni vond de aftrap van het pilotproject **Testrijders** in Vlaams-Brabant plaats. Ambassadeurs delen hun elektrische wagen met iedereen die **elektrisch rijden** en/of **autodelen** wil uitproberen. [Je kan nog steeds meedoen!](#)

#goedopweg

Laat Vlaanderen proeven van de voordelen van duurzame mobiliteit. Burger, bedrijf, werknemer, organisatie... **Organiseer** in jouw gemeente of buurt een actie tijdens de **Week van de Mobiliteit** (16/09 - 22/09). [Of doe mee met de wedstrijd!](#)